

Archeologienota Wielsbeke Ridder de Ghellinckstraat 49

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE, Paulien FONTEYN en Gwendy WYNS

12-8-2024

Titel: Archeologienota Wielsbeke Ridder de Ghellinckstraat 49

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke, Paulien Fonteyn en Gwendy Wyns

Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18084 - www.ngi.be

Projectcode bureauonderzoek: 2024G132

Intern projectnummer: 2024.106

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Wielsbeke, Ridder de Ghellinckstraat 49

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 78453.19 en Y: 178587.34; X: 78714.97 en Y: 178718.13

Oppervlakte plangebied: 9873m²

Kadastergegevens: Wielsbeke, afdeling 1, sectie A, perceel 554D, 559H, 559D en 557B (zie figuur 8)

Topografische kaart: zie figuur 6 en 7

Betrokken actoren: Bert Acke (archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Paulien Fonteyn (erkend archeoloog), Gwendy Wyns (archeoloog)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 12/08/2024

© Acke & Bracke bv, Dorpvaart 76, 9180 Moerbeke. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	6
2. BUREAUONDERZOEK	7
2.1. HUIDIGE TOESTAND	7
2.2. GEPLANDE WERKEN	9
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING	11
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING	11
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING	13
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING	15
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING	17
2.4. HISTORISCHE SITUERING	19
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING	31
3. SYNTHESE	35
3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	35
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK	36
3.3. VERDER VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM	36
3.4. VERDER VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM	37
3.5. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	38
4. SAMENVATTING	41
5. BIBLIOGRAFIE	43
6. BIJLAGES	44

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen te Wielsbeke Ridder de Ghellinckstraat 49 (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingrepen groter zijn dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaard gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en van de directe omgeving werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd.¹ Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt², de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius³, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁴ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁵

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

¹ <https://cai.onroenderfgoed.be/>

² <http://www.geopunt.be/kaart>

³ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁵ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast werd in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en werden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen werd afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het terrein is ca. 9873m² groot en heeft een quasi rechthoekige vorm. Ten oosten sluit het aan op de Ridder de Ghellinckstraat, ten noorden is een landbouwbedrijf aanwezig. Ten westen en zuiden bevinden zich landbouwgronden. Het projectgebied kent een invulling als landbouwgrond, opgedeeld in verschillende percelen, en is momenteel onbebouwd. Tot 2021 was centraal oostelijk een woning gelegen langs de straatzijde met achteraan een stalling of schuur.

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2023 (bron: geopunt.be).

Figuur 2 Beeld vanaf de Ridder de Ghellinckstraat op het projectgebied, langs de straatzijde is nog de stalling of schuur te zien (bron: <https://www.google.com/maps>).

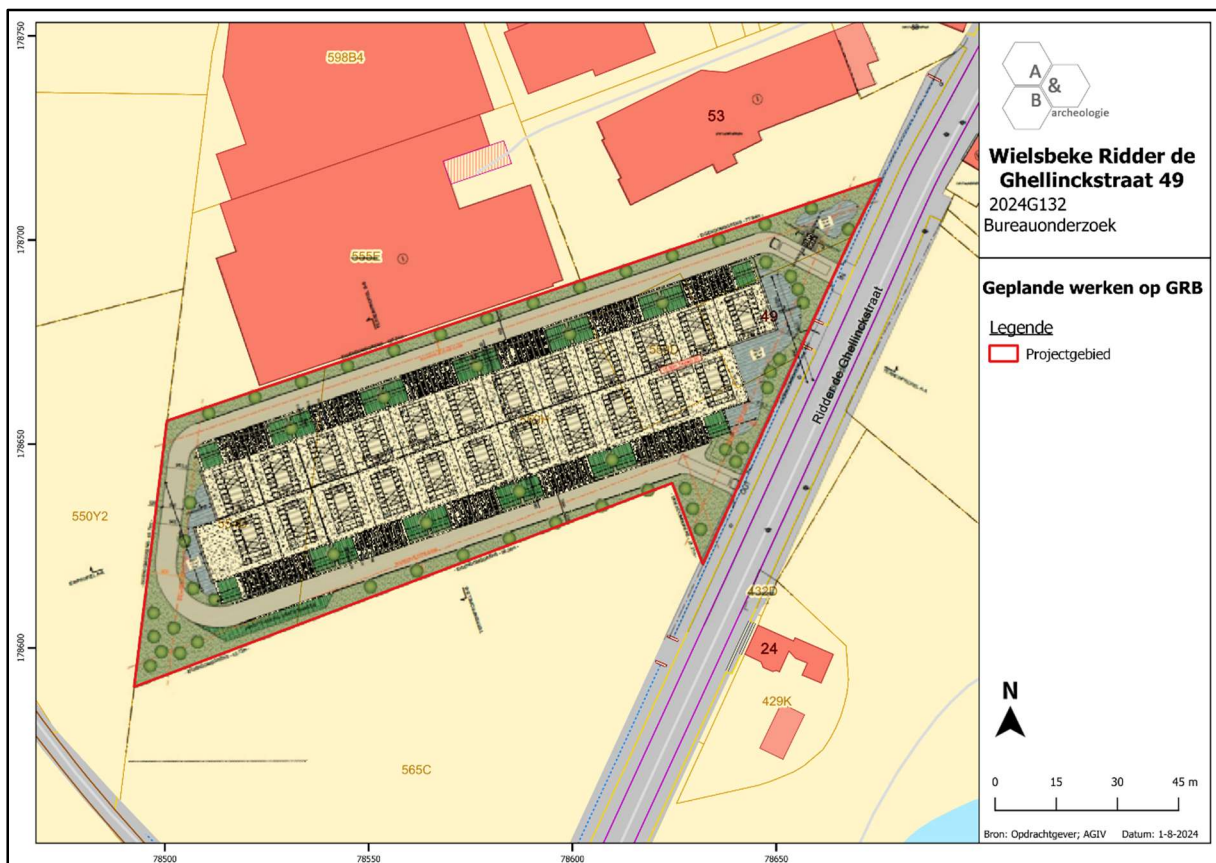

Figuur 3 Beeld vanaf de Ridder de Ghellinckstraat op het projectgebied, met op de voorzijde de woning met stalling of schuur (bron: <https://www.google.com/maps>).

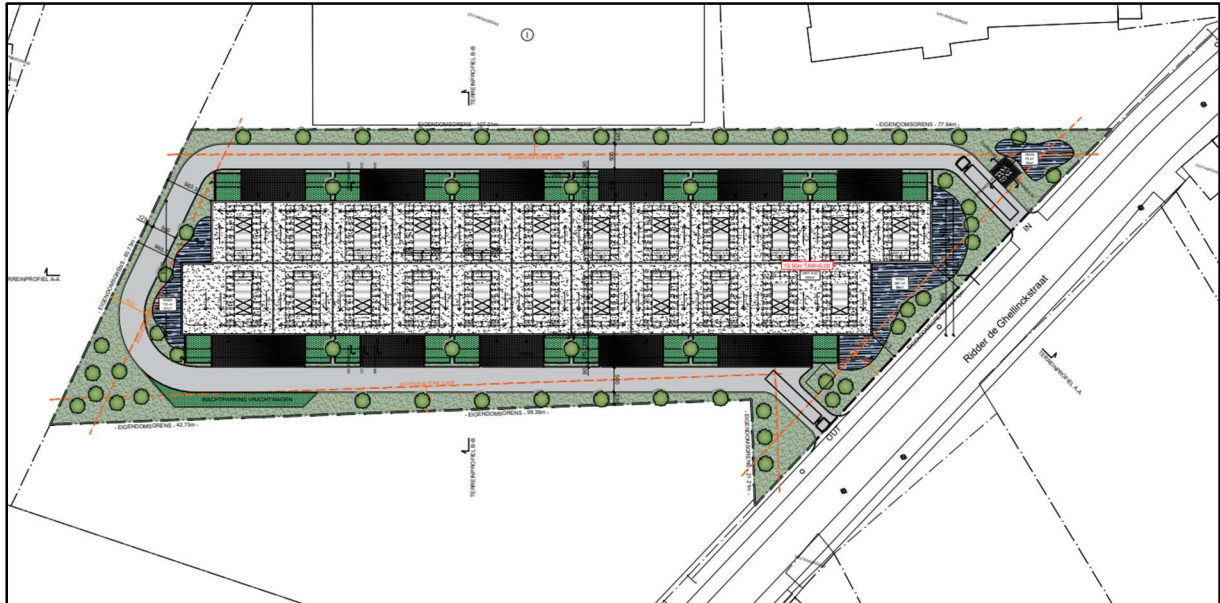
2.2. Geplande werken

Op het plangebied is de oprichting van een KMO-zone gepland. Centraal wordt een bouwblok van 23 aaneengesloten KMO-units voorzien, langs de grenzen zal een weg aangelegd worden in lusvorm die aansluit op de Ridder de Ghellinckstraat. Zowel aan de achterzijde van het bouwblok als langs de Ridder de Ghellinckstraat zijn meerdere wadi's voorzien. Daarnaast worden langs de grenzen van het terrein enkele groenzones voorzien.

Er zullen aanzienlijke grondwerken plaatsvinden op het plangebied: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen en -voorzieningen en van de wegenis, funderingswerken, het optrekken van de KMO-units en de omgevingsaanleg. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. Er kan uitgegaan worden van een algemene bodemingreep (incl. archeologische buffer) van ca. 80 à 100cm diep, met plaatselijk diepere ingrepen voor de nutsvoorzieningen.

Figuur 4 Geplande werken geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be en initiatiefnemer).

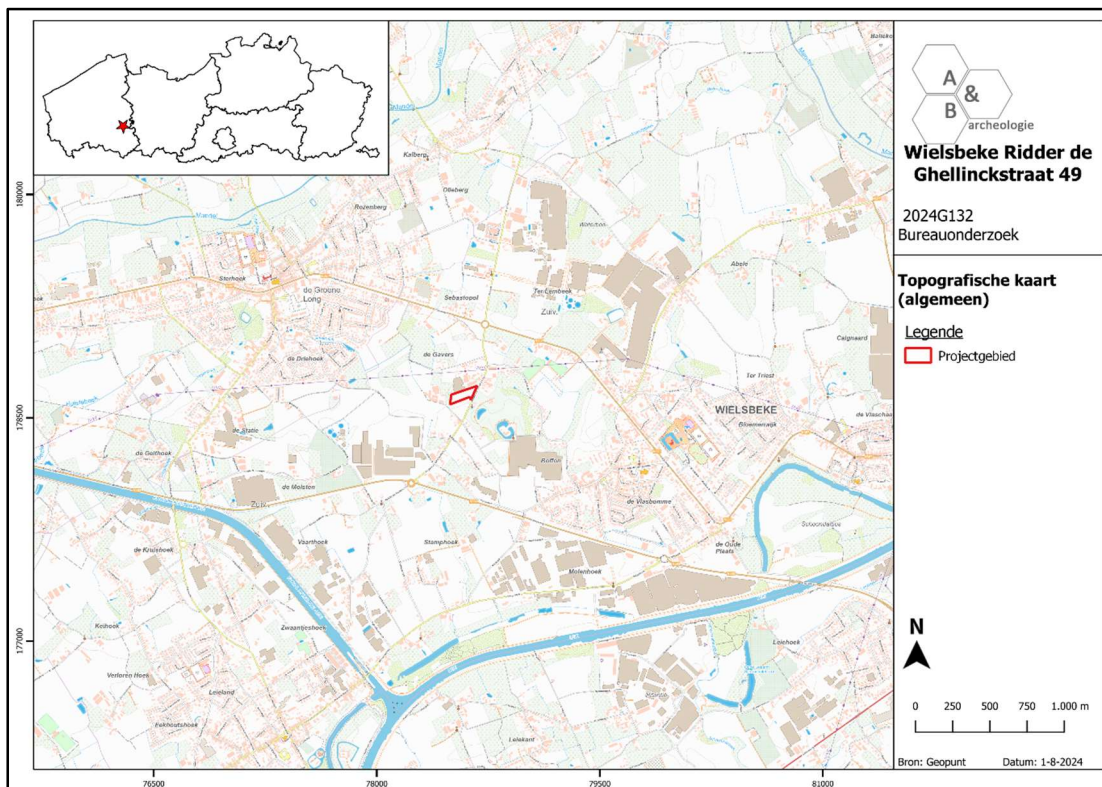

Figuur 5 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).

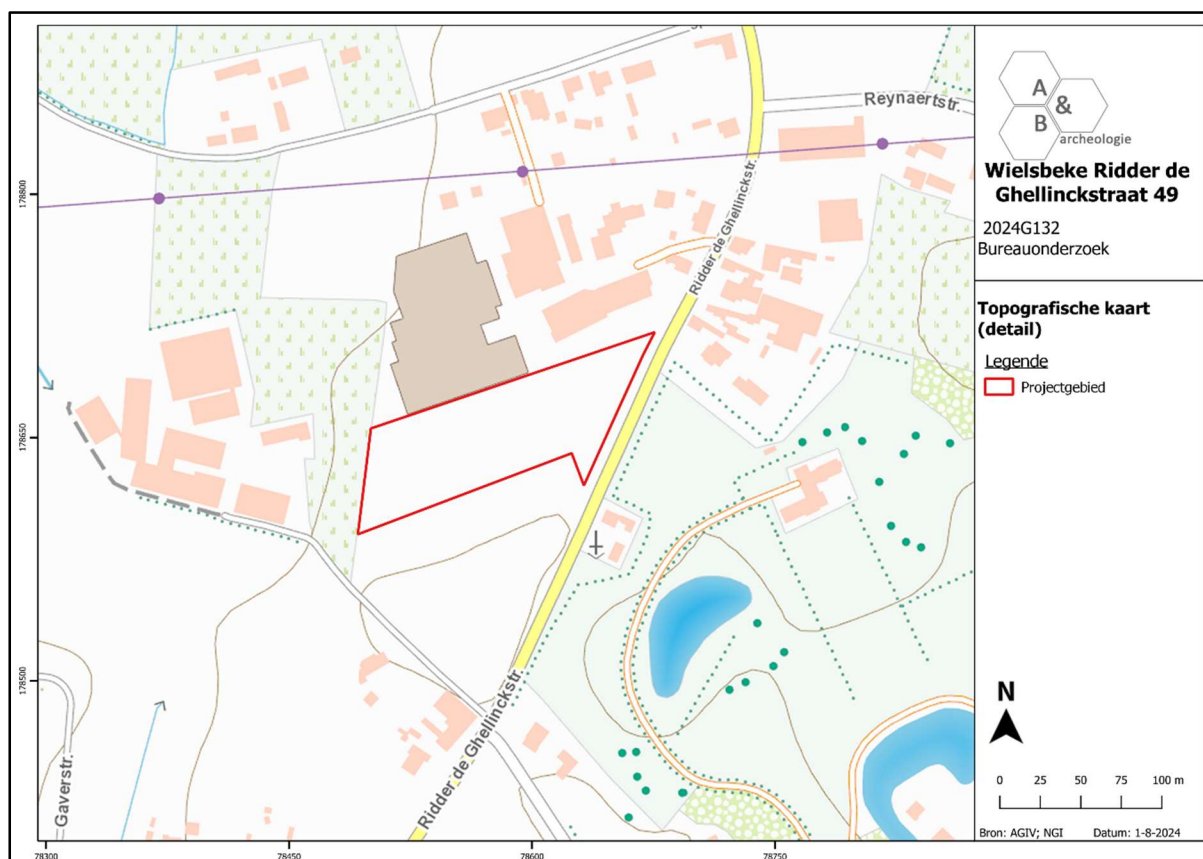
2.3. Landschappelijke ligging

2.3.1. Topografische situering

Wielsbeke is gelegen in het zuidoosten van West-Vlaanderen en bestaat naast hoofdgemeente Wielsbeke (centraal op het grondgebied) uit de deelgemeenten Sint-Baafs-Vijve (ten noordoosten) en Ooigem (ten zuidwesten). In het noordwesten grenst de gemeente aan Oostrozebeke, in het noordoosten aan Wakken (deelgemeente van Dentergem), in het oosten aan Zulte (Oost-Vlaanderen), in het zuiden aan Sint-Eloois-Vijve, Desselgem en Beveren-Leie (deelgemeenten van Waregem) en in het westen aan Bavikhove en Hulste (deelgemeenten van Harelbeke). De zuidgrens wordt bijna volledig gevormd door de (rechtgetrokken) Leie, ten oosten van de kern van Ooigem mondt het kanaal Roeselare-Leie hierin uit. De grens in het noordoosten wordt gevormd door de Mandel. Ten zuiden van de dorpskern van Wielsbeke is de N382 Ingelmunster-Kaster gelegen. Tussen deze weg en de Leie bevindt zich een groot bedrijventerrein, ook langsheen het kanaal Roeselare-Leie en op andere locaties op het grondgebied van de gemeente zijn bedrijventerreinen aanwezig. Het plangebied is te situeren ca. 1,3km ten noordwesten van de huidige dorpskern van Wielsbeke (de oorspronkelijke dorpskerk is meer dan 2km naar het zuidoosten gelegen), langs de noordwestelijke grens van de bebouwde zone van de gemeente. Het plangebied bevindt zich in een vrij landelijke omgeving met verspreide bebouwing, iets verder bevinden zich enkele bedrijventerreinen. De Gaverbeek bevindt zich ca. 475m ten noordwesten, de Boonaardsbeek ca. 700m ten oosten. Op de bodemgebruikskaart van 2001 staat het plangebied hoofdzakelijk aangeduid als 'Akkerbouw', met enkele zones 'Andere bebouwing', dit komt min of meer overeen met het huidige gebruik.

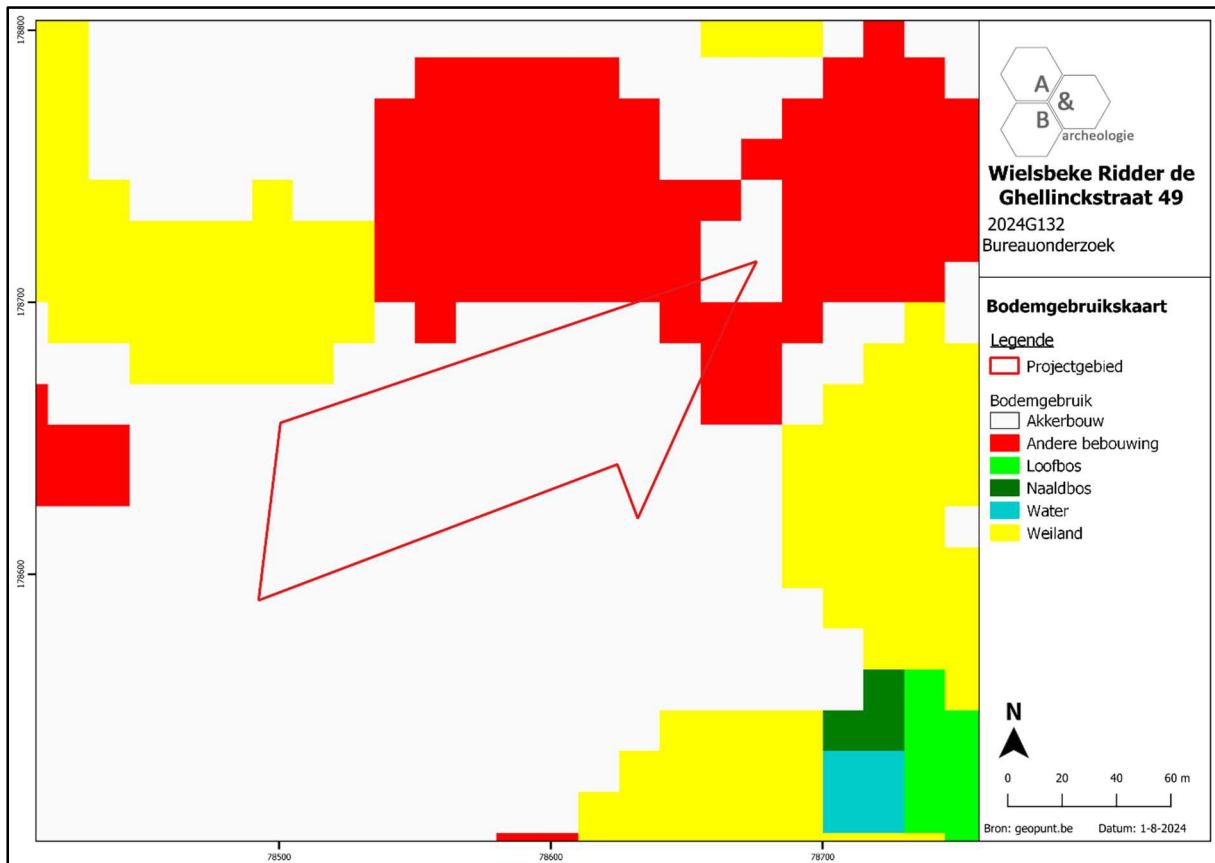
Figuur 6 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 7 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

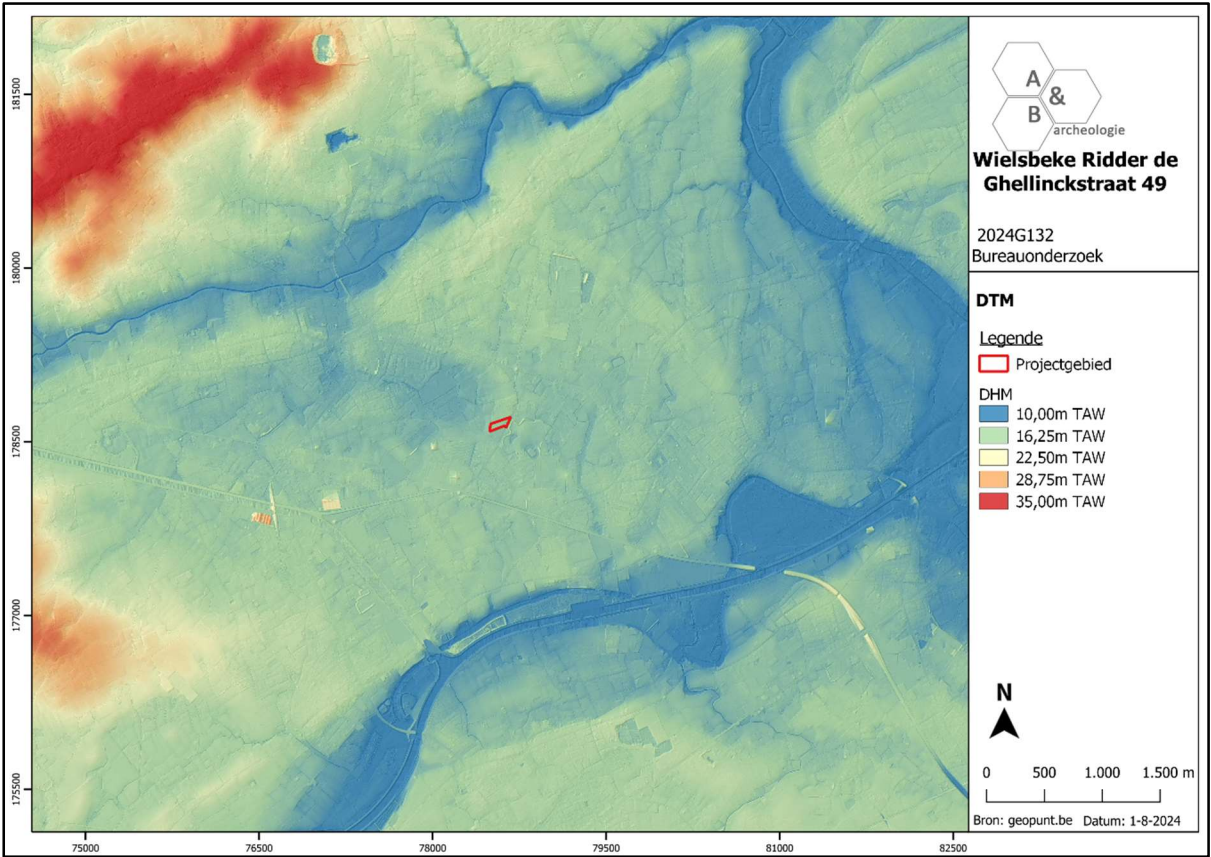
Figuur 8 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

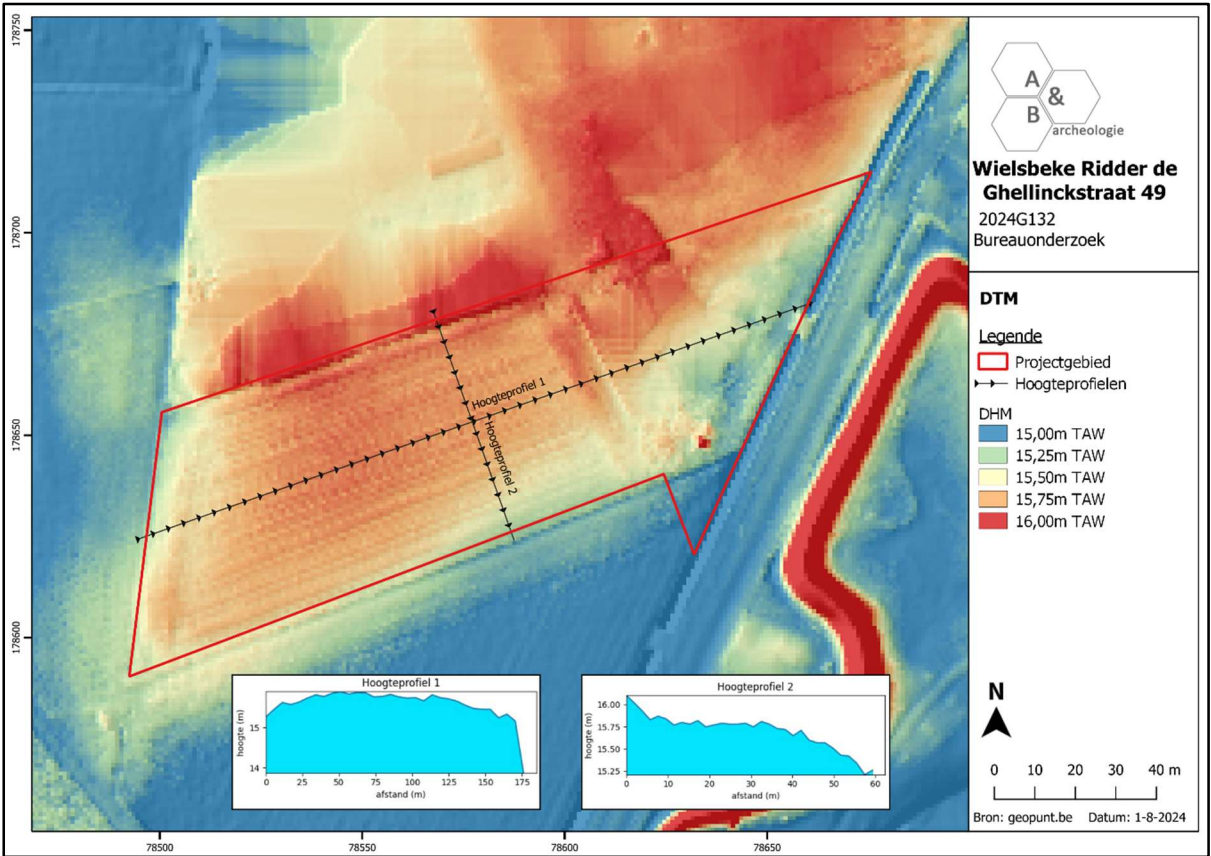
Figuur 9 Zicht op de bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

2.3.2. Landschappelijke situering

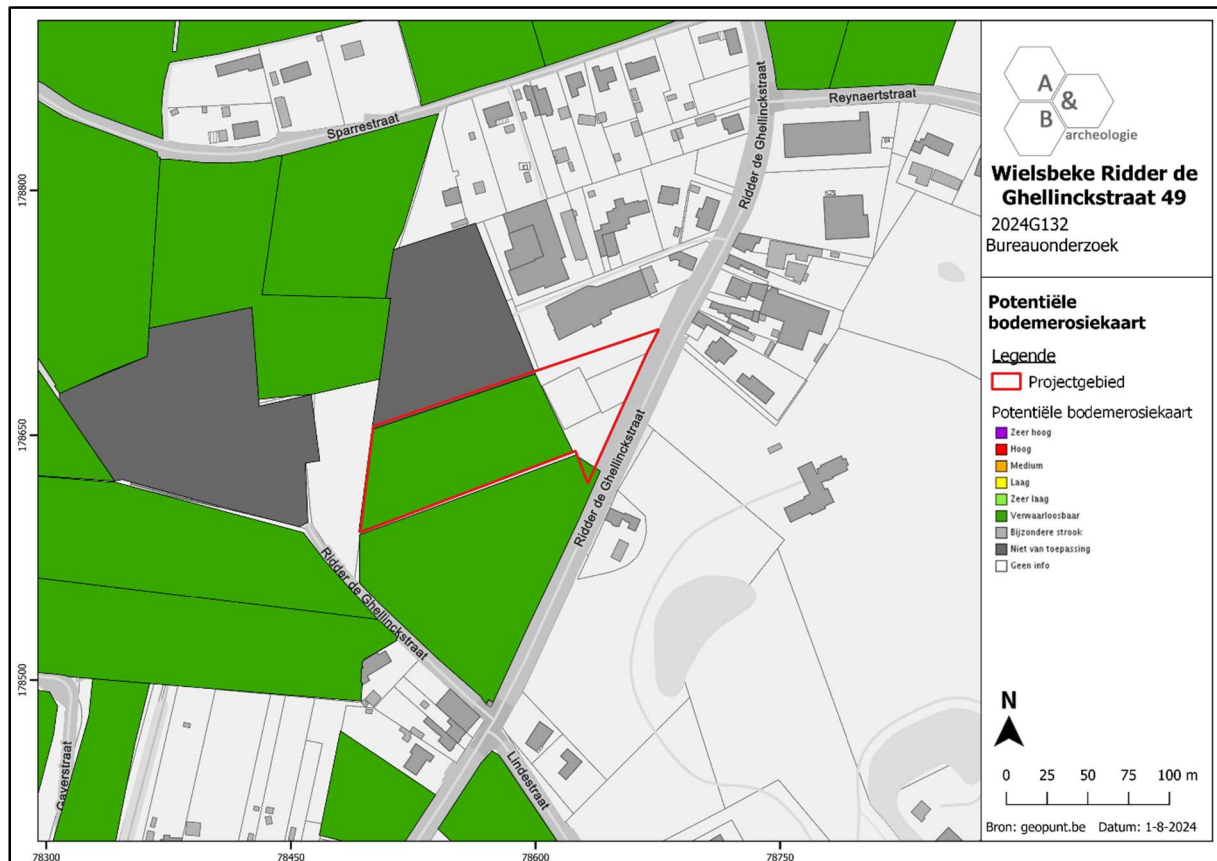
Op het digitale hoogtemodel is te zien dat het plangebied zich bevindt tussen de valleien van de Mandel (noorden) en de Leie (zuiden en oosten). Het gebied ertussen is vrij vlak te noemen, zonder uitgesproken hoogtes of heuvelruggen. Op het detail van het digitale hoogtemodel is te zien dat het plangebied zich ca. 1m hoger bevindt dan de omliggende terreinen ten oosten, zuiden en westen; de bebouwde gronden ten noorden zijn iets hoger gelegen. Deze verhoging op het terrein lijkt natuurlijk te zijn. Het maaiveld ter hoogte van het plangebied situeert zich op ca. +15,75m TAW, de zone langs de Ridder de Ghellinckstraat is iets lager gelegen, ca. +15,25m TAW. Op de potentiële bodemerosiekaart wordt aan het grootste deel van het plangebied een verwaarloosbare erosiegraad toegekend.

Figuur 10 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

Figuur 11 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).

Figuur 12 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).

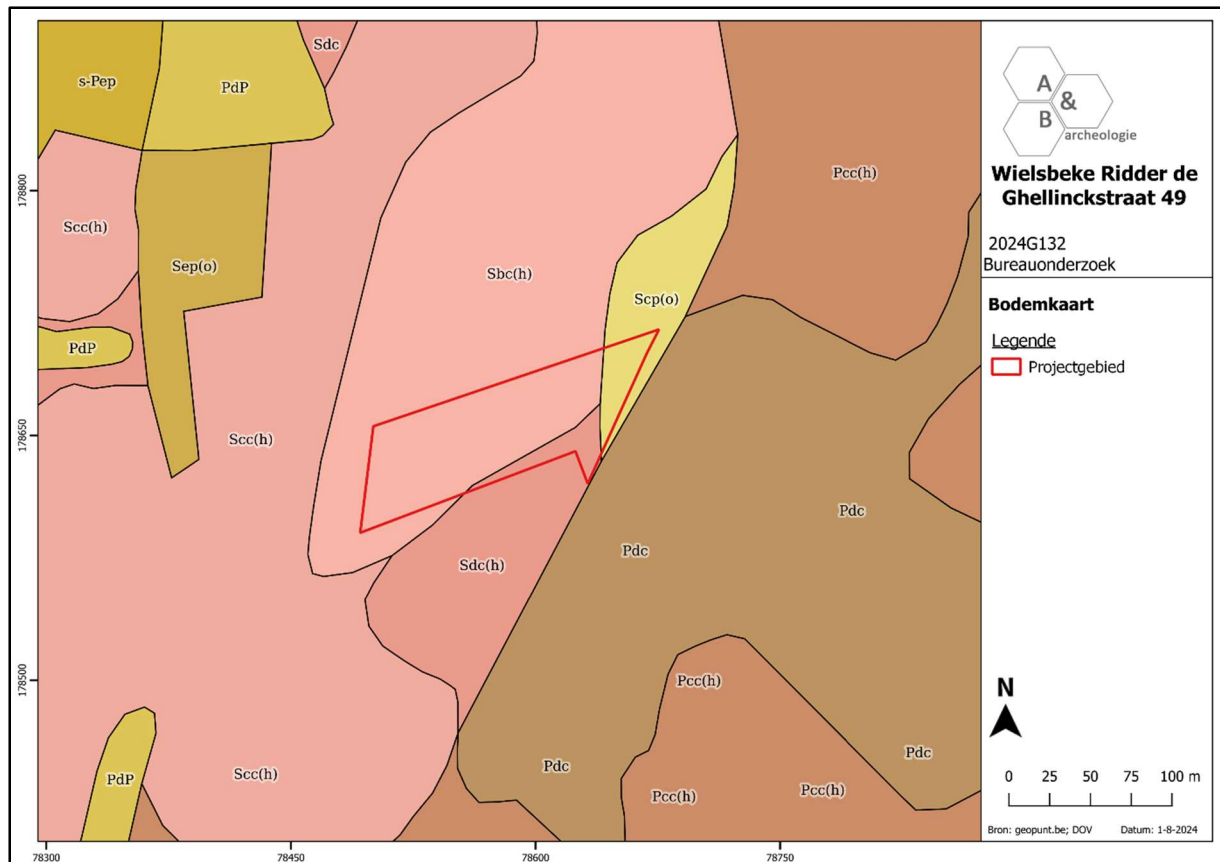
2.3.3. Bodemkundige situering

Op de bodemkaart wordt het plangebied hoofdzakelijk aangeduid als Sbc(h): droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor is ongeveer 25cm dik en donker grijsbruin. De textuur B is gedeeltelijk opgelost en er komen veelal ijzerconcreties voor (Prepodzol). De roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120cm. De bodems zijn te droog in de zomer en gevoelig voor verstuiving.

In het zuidoosten is een kleine strook aangeduid als Sdc(h): matig natte lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze matig natte grijsbruine Podzolachtige bodems en Prepodzolen hebben een grijsbruin tot donker grijsbruine bouwvoor, onder akkerland ongeveer 25cm dik. De Ap rust meestal op een bruinachtige overgangshorizont. De verbrokkelde textuur B begint meestal op 60-80cm, hij is sterk aangetast. In het Prepodzol stadium houdt deze horizont ijzerconcreties in. Roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60cm. De bodems zijn voldoende vochtig in de zomer, iets te nat in de winter vooral de substraatseries.

Een kleine strook in het oosten wordt aangeduid als Scp(o): matig droge lemig zandbodem zonder profiel, met een sterke antropogene invloed. Het zandlemig dek is meestal 50cm dik en gaat over op een leemsubstraat of op Tertiair materiaal (klei, klei-zand). Tussen de donker bruinigrijze Ap van 30-40cm en het moedermateriaal of substraat bevindt zich een zwak humeuze overgangshorizont van

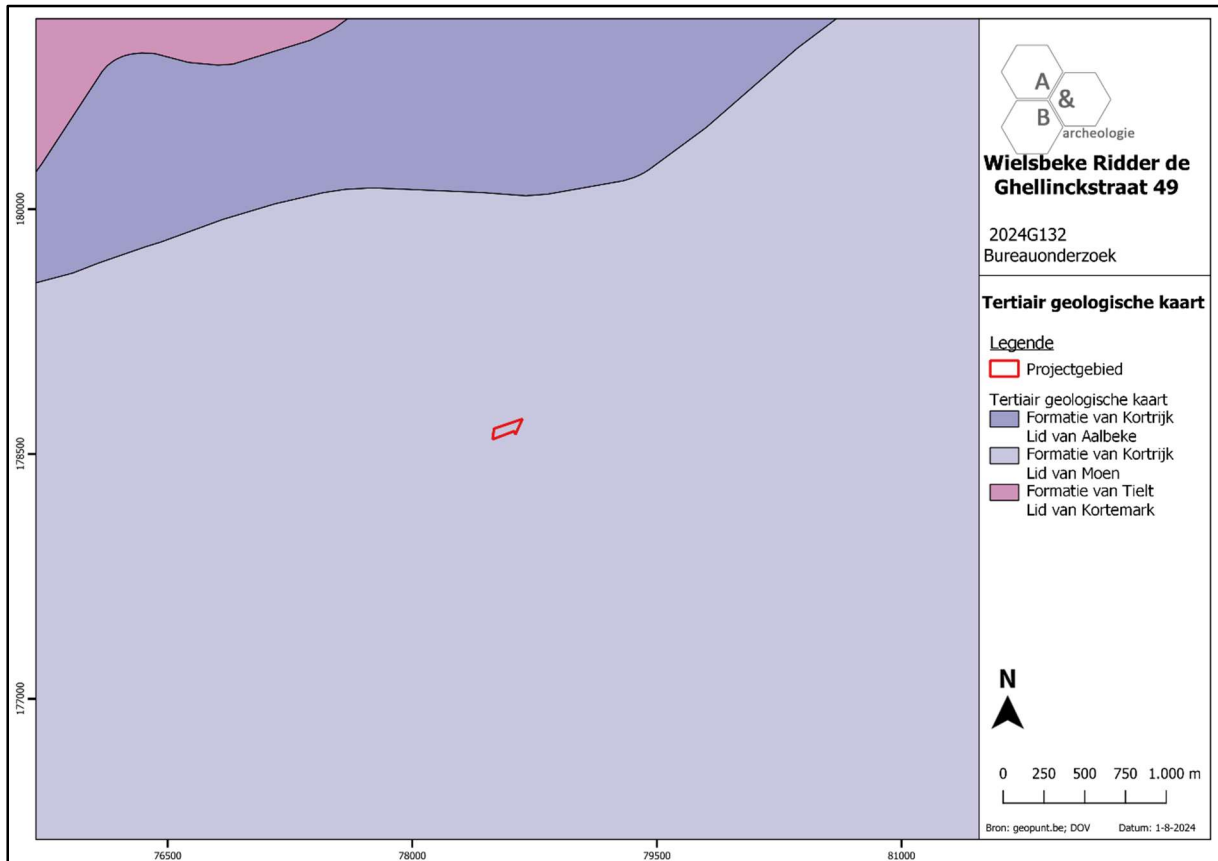
10-20cm dikte. Roestverschijnselen beginnen op 60-90 cm. De waterhuishouding op de substraatseries kan te nat zijn in de winter, toch is de bodem droogtegevoelig in de zomer.

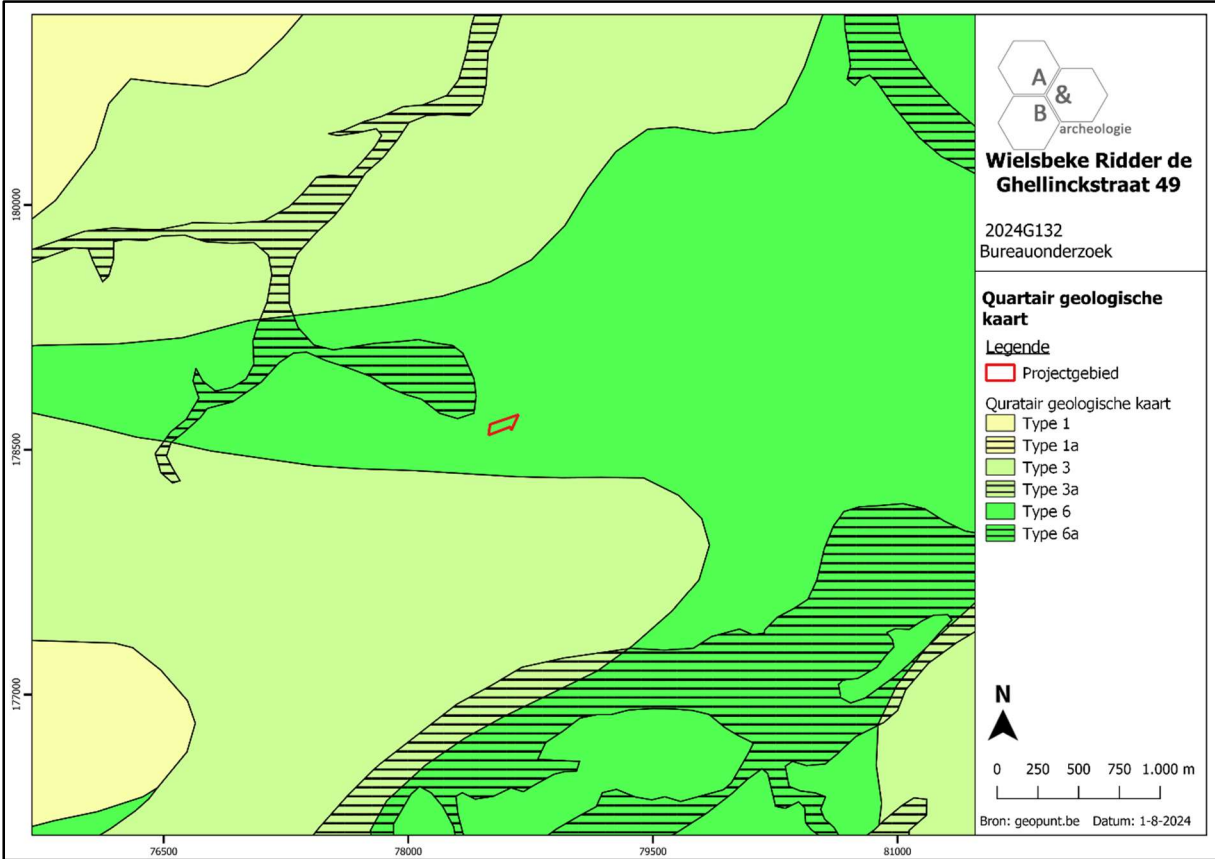
Figuur 13 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).

2.3.4. Geologische situering

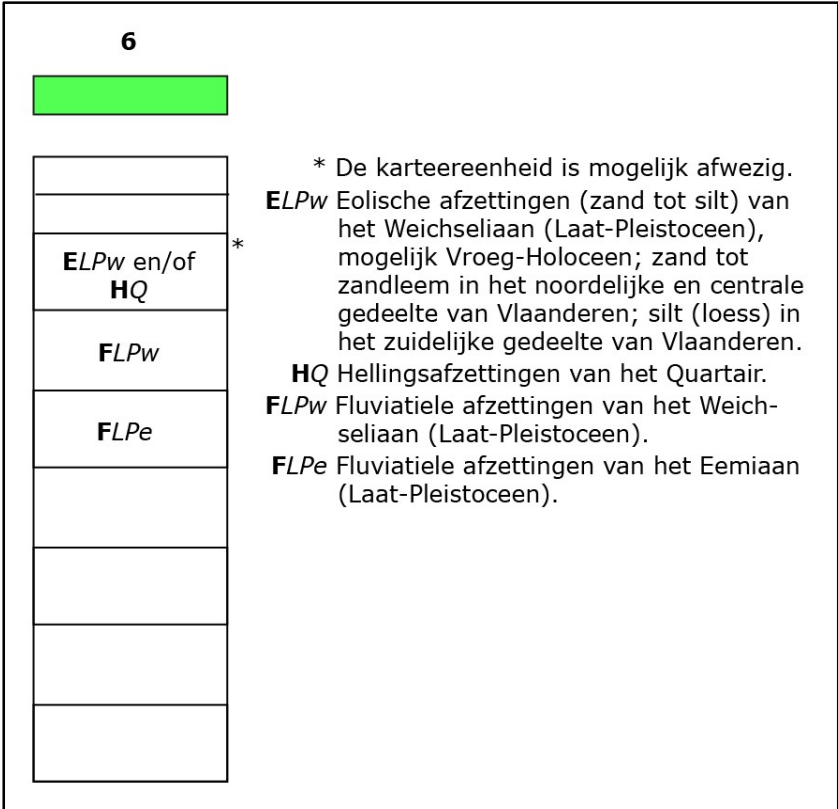
De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit de Formatie van Kortrijk, Lid van Moen: grijze klei tot silt, kleihoudend, kleilagen; Nummulites planulatus. De Quartair geologische kaart geeft aan dat het plangebied bestaat uit het type 6: geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (6). De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

Figuur 14 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 15 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 16 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering⁶

- **Algemeen**

De eerste vermelding van het toponiem "Wilesbecke" komt voor in 1075, wanneer Albertus de Wilesbecke wordt genoemd in een akte met betrekking tot de proosdij van Harelbeke. In 1141 wordt reeds het bestaan van een villa (grote landbouwwuitbating) vermeld. In 1170 wordt voor het eerst de huidige vorm "Wielsbeke" gebruikt. Op burgerlijk-bestuurlijk vlak behoorde Wielsbeke tot het graafschap Vlaanderen, kasselrij Kortrijk, roede van Tielt. Het grondgebied van de huidige deelgemeente was doorheen het ancien régime verdeeld in diverse heerlijkheden, o.m. Ayshove (met foncier in Wielsbeke), Ten Broucke, van Ingelmunster, van Bauwede, van Bosterhout, ter Triest, van Meynaertstichele, burggraafschap van Vijve, etc. Vanouds behoort de parochie Wielsbeke tot het bisdom Doornik, dekenij Kortrijk (tot 1559). Volgens Sanderus' *Flandria Illustrata* wordt in 1352 in de woning van ridder Michiel van Lembeke een kapel ter ere van 11.000 Maagden gesticht. Sommige bronnen situeren deze figuur als bewoner van het kasteel van Wielsbeke, andere vermoeden dat de kapel zich op de oude hoevesite "Hof ter Lembeek" bevond. Het leen en goed "Ten Broucke" was een heerlijkheid met lage rechtspraak, onder bevoegdheid van het Kasteel van Kortrijk en het Leenhof van Tielt. Ze had recht op een baljuw, onderbaljuw, sergeant en zeven schepenen, i.g. enkel bevoegd voor lage rechtspraak. Er waren vier achterlenen. De oudst gekende leenhouder in 1359 is Wouter van Harelbeke, enkele jaren later (1366) is het bezit al overgegaan op Johanne van Harelbeke. Via huwelijk gaat de heerlijkheid begin 15de eeuw over op Tristam Uuten Zwane, heer van Wakken. In 1484 geeft Filips Uuten Zwane het leen ten Broucke in pand aan Joris van Crombrugghe. Laatstgenoemde koopt de heerlijkheid in 1485. De Gentse familie de Crombrugghe (ook de la Douvie genoemd) bouwt er vermoedelijk een zomerresidentie. De heerlijkheid werd in leen gehouden van het Kasteel van Kortrijk en het Leenhof van Tielt. De oudste Wielsbeekse kerkgeschiedenis is quasi onbekend, vermoed wordt dat een eerste kerkje langs de Leie gebouwd werd ca. 1400. Voorheen lag de kerk mogelijk op een andere plaats, bv. op de "Kokeldries", de oudste wijk in Wielsbeke. Een telling van de kasselrij Kortrijk uit 1469 verklaart dat de parochie 34 haarden telt, ca. 160 inwoners. Bij kerkelijke hervormingen in 1559 worden de bisdommen gesplitst. Voortaan behoren o.m. de parochies Wielsbeke en Sint-Baafs-Vijve tot het bisdom Gent, onder dekenij Tielt. De twee zusterparochies hadden lange tijd slechts één pastoor. Naar aanleiding van het terugvinden van het mirakelkruis, dat door dieven was ontvreemd uit de kerk van Sint-Baafs-Vijve, wordt in de eerste helft van de 16de eeuw een kapel opgericht, gebouwd boven een bronnetje, de "Heiligen Born" genaamd. De oudste vermelding van de kapel komt volgens De Flou voor in 1587 als "'t borreken", later als de "borrepuut". De kapel wordt vernield tijdens de godsdiensttroebelen omstreeks het derde kwart van de 16de eeuw. Daarna hing enkel een kruisbeeld in de linde bij de put, waar elk jaar een altaar werd opgericht voor de jaarlijkse processie vanuit Sint-Baafs-Vijve (vanaf 1603). Tijdens geuzenberoerten in 1578-1579 wordt het interieur van de kerk verwoest. Een tiental jaar later wordt de kerk hersteld en ten dele herbouwd. In de buurt van het kerkhof wordt een nieuwe pastorie gebouwd. Tijdens het ancien régime telt Wielsbeke twee windmolens, een graanmolen op de Molenhoek en een olie- of stampkotmolen nabij de grens met Ooigem. Deze oliemolen klimt minstens op tot het begin van de 17de eeuw, volgens sommige bronnen zelf tot de jaren 1500. Het

⁶ <https://inventaris.onroerendergoed.be/themas/14757>

kasteel "Ten Broucke" wordt voor het eerst afgebeeld op een prent van de hand van Vedastus de Plouich in Sanderus' *Flandria Illustrata* (1641-1644) en vermeld als "Curia Ten Broucken", eigendom van de heer Ghiselbert Franciscus van Crombrugghe. Het hoogaltaar met relikwieën van de martelaren van Trier wordt in 1627 geconsacreerd door bisschop Antonius Triest, wat erop wijst dat de kerk weer is heropgebouwd. Gedurende de 17de eeuw worden ingrijpende herstellingen uitgevoerd. In 1631 wordt op initiatief van pastoor Merlijn en Jonkheer Gyselbrecht de Crombrugghe de broederschap van O.-L.-Vrouw der Zeven Weeën opgericht. Omstreeks 1635 brandt de pastorie af. Tijdens de Negenjarige Oorlog (1688-1697) behoort Wielsbeke tot de minst getroffen gebieden van de Roede van Tielt, maar werd niettemin geteisterd door overvloedige belastingen, foeragerende troepen, opeisingen, plunderingen, ... In 1695 worden troepen van de Villeroi er gekantonneerd. In 1695 wordt o.m. de recent gebouwde pastorie opnieuw door Franse soldaten afgebrand. In het begin van de 18de eeuw groeit de bevolking aan, in 1704 wordt opnieuw het bevolkingspeil van 1688 bereikt, in 1765 worden 168 huizen geteld, met één graanmolen en één olieslagerij. Beide molens komen voor op de kaarten bij het landboek van Wielsbeke (1720). De graanmolen op de "Molenhoek" is eigendom van jonker Frans de Crombrugghe en bezit ook een achtergelegen rosmolen. In Wielsbeke komen vooral kleine landbouwuitbatingen voor die aan akkerbouw en veeteelt doen. Daarnaast is in de 18de eeuw de opkomende vlasnijverheid steeds meer een aanvullende bron van inkomsten. Vlasbewerking gebeurde door de boeren zelf: roten, zwingelen en hekelen. Het spinnen gebeurde in de minst arbeidsintensieve periodes, de wintermaanden. In 1739 telt Wielsbeke 106 wevers. In 1750 worden herstellingen uitgevoerd aan de pastorie, die wordt verlengd, verhoogd en van een nieuw dak voorzien. In 1765 is de oude Sint-Laurentiuskerk in slechte staat en moet worden hersteld. Tevens is er de vraag naar een groter kerkgebouw. Als tiendheffer en bijgevolg verantwoordelijk voor het kerkelijke gebouwenbestand van de parochie, is de abdij van Sint-Maarten uit Doornik niet geneigd financieel tussen te komen. Daarop stelt de Raad van Vlaanderen een onderzoek in naar de volledige staat van de kerk. De Sint-Maartensabdij van Doornik stelde in 1776 een verdere herstelling en vergroting voor, de inwoners en het kerkbestuur van Wielsbeke opteerden echter voor een nieuwe kerk. De plannen worden opgemaakt door Jacobus-Franciscus De Clerck, in 1778 wordt met de bouw van de nieuwe kerk begonnen. Volgens literatuur is na een brand het oude kasteel "Ten Broucke" volledig vernield geworden en wordt een nieuw kasteel opgetrokken. Diverse auteurs halen de datum van 1870 aan. Volgens een brief echter van Jules de Saint-Genois (die familiebanden had met de kasteelvrouw) wordt het oude kasteel "Ten Broucke" al herbouwd omstreeks 1780. Deze bouwdatum wordt bevestigd door de aanwezigheid van het alliantieschild van der Bruggen - van de Woestyne (eigenaars van 1766 tot 1801) in het fronton aan de voorzijde van het kasteel. Enkel een kapel wordt bewaard die aan oostzijde wordt geïntegreerd. In bronnen uit 1789 wordt vermeld dat een nieuwe weg wordt aangelegd over de oude Dries en doorheen de toenmalige dorpskom. In opdracht van baron d'Haeverkerke, verantwoordelijk voor de "Publieke Straeten ende Wegen", wordt de hoofdweg van Ingelmunster naar Sint-Eloois-Vijve omgelegd langsheen alle dorpskommen. Vanaf 1795 wordt Vlaanderen ingelijfd bij Frankrijk. In de nieuwe administratieve indeling wordt de parochie onderdeel van het "Département de la Lys". Dit luidt het einde in van het ancien régime en de traditionele machtsverhoudingen, bezits- en bestuursvormen. In 1871 wordt de huidige Bornkapel gebouwd ter vervanging van een 18de-eeuwse kapel en ter nagedachtenis van de overleden heer d'Huddeghem. In 1884 is de pastorie in slechte staat. Bij intrede van de nieuwe pastoor Soenens wordt er een halve verdieping bijgebouwd en wordt het dak vernieuwd. Ook de kerk is in slechte staat en beschikte slechts over een kleine klokkentoren. De Tieltse stadsarchitect Gustaaf Hoste wordt in 1889 geconsulteerd voor het bouwen van een

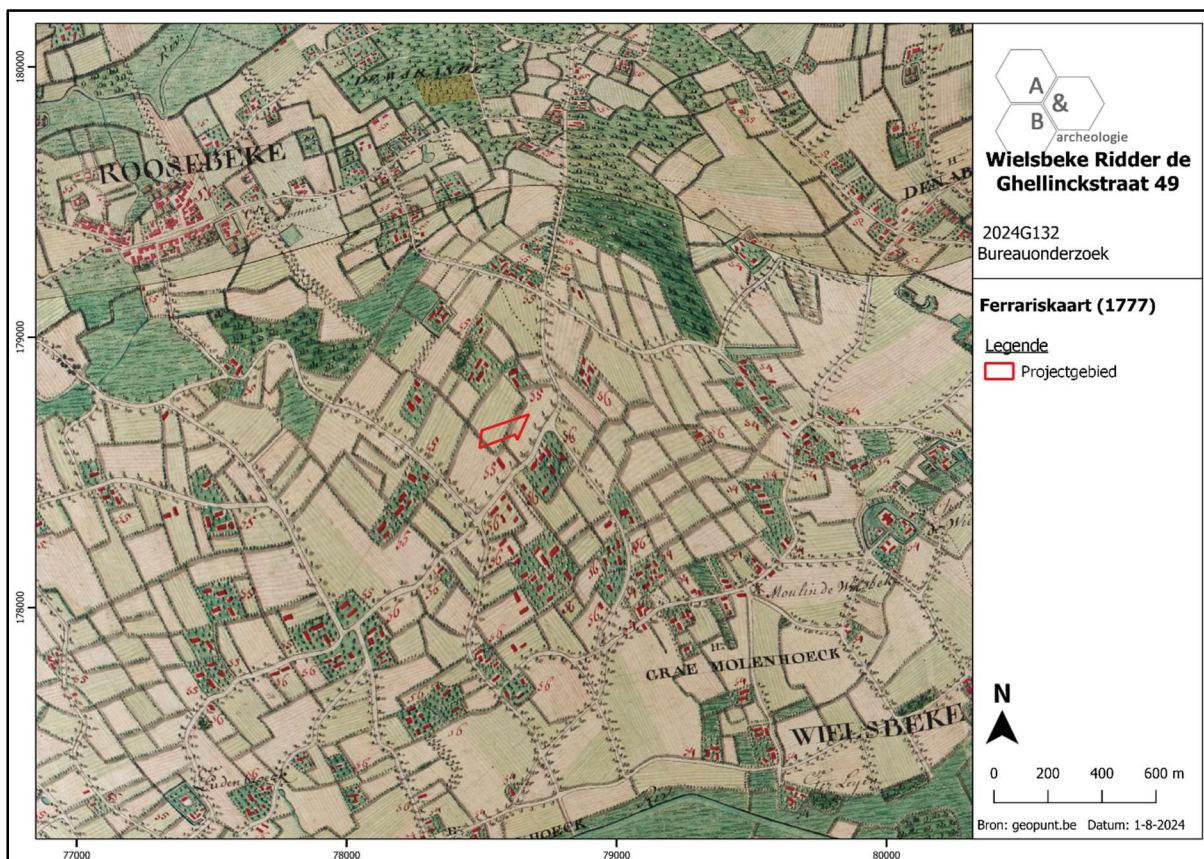
nieuwe kerktoren en voor herstellingswerken aan dak en ramen. De werken worden toegewezen aan Gustaaf Vandenborre uit Kortrijk en aangevat in 1890. Ook de middenbeuk wordt herbouwd en het koor gewijzigd, in een neoromaans getinte bouwstijl. Op de "Kokeldries" wordt in 1899 een missiekruis opgericht, aan het kruispunt Heirweg-Waterstraat, tijdens de derde missie van broeders redemptoristen te Wielsbeke, ter hernieuwing van het geloofsleven en de godsvrucht. In 1840-1844 worden al verbeteringswerken aan de Leie uitgevoerd. Deze kanalisatie leidde reeds tot een grote stijging van het waterverkeer over de Leie. Naar het einde van de 19de eeuw toe komt een merkbare vertraging voor in de uitbouw en het onderhoud van de bevaarbare infrastructuur, mede door de opkomst van het spoor. De spoorlijn Anzegem-Ingelmunster is in 1868 in gebruik genomen. De enkele spoorlijn is nooit geëlektrificeerd geworden. In 1894 wordt door de Belgische Staat een nieuw station gebouwd. In de 19de eeuw worden nieuwe wegen aangelegd, in 1852-1856 de steenweg van Ingelmunster naar Sint-Eloois-Vijve (Rijksweg). Bestaande wegen worden verbreed en rechtgetrokken, o.m. de Ooigemstraat in 1898. In het begin van de 19de eeuw (1803) telt Wielsbeke 21 grote en 34 kleinere hoeves en 6 herbergen. Vanouds wordt in Wielsbeke, Ooigem en Sint-Baafs-Vijve vlas geteeld en op traditionele wijze verwerkt, o.m. met dauwroting, putroting en Leieroting. Vanaf het midden van de 19de eeuw kende de vlasnijverheid een steile opgang doordat er geen verbod meer wordt gesteld op het roten in de Leie. Door de Engelse en Ierse vlaskopers werd de Leie "The Golden River" genoemd, vanwege zijn vermeende unieke rootkwaliteit van het Leiewater, wat eigenlijk voornamelijk te maken had met de trage stroming. Na de oogst wordt het gebundelde vlas in bakken of "hekkens" in de Leie te roten gelegd (om de bast van de vezel te weken). Na een bepaalde rootduur, afhankelijk van de weersomstandigheden, worden de bakken geleegd en het vlas in "kapellen" op droogweiden langs de Leie gezet, om te drogen en te bleken. Vaak wordt het vlas na drogen in grote schelven gestapeld, in afwachting van een tweede rootbeurt, waarna het opnieuw gedroogd wordt. Daarna wordt het vlas opgeslagen in schuren en moest het vlas worden gezwingeld (vezel van de bast ontdaan). Heel wat dorpelingen bezaten naast of achter hun woning of hoevetje een klein zwingelkot. In 1914 wordt ten zuiden van de voormalige pastorie, ten noorden van de kerk, een nieuwe pastorie opgetrokken. Van 1935 tot 1965 wordt het kasteel "Ten Broucke" gebruikt als kampheem, studiecentrum en provinciaal hoofdkwartier van de Katholieke Studenten Actie (K.S.A.) West-Vlaanderen. In 1935 wordt het studentenhuus ingewijd door Mgr. Lamiroy. Het kasteel wordt herdoopt tot "Hernieuwenburg", z.g. naar de K.S.A.-leuze: "Vlaanderen hernieuwen in Christus". In 1937 wordt het kampheem "Vogelsang" opgericht. In 1940 wordt dit pas gebouwde zaaltje door Duitse troepen in brand gestoken. Ook de paardenstallen worden afgebrand en de broeikassen vernield. In 1950 registreert het kadaster de volledige herbouwing van het kampheem, dat in puin lag. In 1964 wordt het kasteeldomein aangekocht door de gemeente Wielsbeke, sinds eind 1970 is het in gebruik als gemeentehuis. De bredere bekenstructuur rond het kasteelpark en langs de dreven wordt gedempt in 1966. Het gebied ten noorden van het kasteel wordt verkaveld, vanaf 1970 worden nieuwe woningen opgetrokken. In 1972 worden op de plaats van de broeikassen ten noordoosten van het kasteel de laatste restanten verwijderd en een nieuwe sporthal met bijhorende gebouwen gerealiseerd. Rond 1976 worden de laatste resten van het koetshuis verwijderd en wordt op dezelfde plaats een cultureel ontmoetingscentrum gebouwd. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog houdt het 13de Linieregiment van de 8ste Infanteriedivisie als enige Belgische regiment stand tegen een Duitse overmacht, van 23-26 mei 1940. Zware gevechten langs de Leie in Wielsbeke, Sint-Baafs-Vijve en Sint-Eloois-Vijve leiden tot grote verliezen, door de verdediging wordt tijdswinst gecreëerd voor de geallieerde terugtrekking in Duinkerke. Door terugtrekkende Belgische troepen wordt de spoorwegbrug over de Leie tussen Sint-Eloois-Vijve en Wielsbeke opgeblazen. Na de drie

dagen strijd zijn het dorpscentrum en kerk Wielsbeke zwaar verwoest. De kerk was uitgebrand, de toren vertoonde sporen van kogelinslag maar de muren waren overeind gebleven. Het hoofdaltaar was nog quasi onbeschadigd, maar raakt zwaar gehavend na een storm in najaar 1940. In plaats van heropbouw en herstelling van de kerk kiest men onder impuls van pastoor Laga om meer naar het noorden, op de "Molenhoek", een volledig nieuwe Sint-Laurentiuskerk in modern-gotische stijl op te trekken. De kerk wordt opgetrokken in de periode 1952-1955. De bouw van de nieuwe kerk doet een nieuwe dorpskern met "Markt" ontstaan. Uit de oude kerk worden quasi geen elementen gereïntegreerd, met uitzondering van een Mariabeeld dat in 1940 uit de vlammen werd gered en hersteld door beeldhouwer Georges Vandemoortele. In 1956 wordt de kerkruïne afgebroken, het omliggende kerkhof blijft bestaan. In 1957 wordt de kerkhofkapel opgetrokken, met incorporatie van het vroegere kerkportaal met timpaan. Na de Tweede Wereldoorlog worden de Wielsbeekse scholen vergroot. In 1949 wordt in de Molenstraat een nieuwe Vrije Gesubsidieerde Basisschool opgetrokken, hetzelfde gebouw vestigt aanvankelijk ook het gemeentehuis. In 1952 wordt bij de meisjesschool een nieuwe schoolvleugel gebouwd, die vier klassen herbergt. Vermoedelijk rond 1968 worden opnieuw nieuwe schoolgebouwen opgericht. Tijdens de 20ste eeuw wordt openbaar vervoer ingericht. Al in 1900 wordt door S.A. Intercommunale Courtrai de buurtspoorweg Kortrijk-Wakken geopend. Deze tramlijn wordt in 1906 verlengd tot Aarsele en loopt over Ooigem, Wielsbeke en Sint-Baafs-Vijve. In 1955 is de lijn afgeschaft. Na het opblazen van de spoorwegbrug over de Leie in 1940, wordt in 1950 personenvervoer over de lijn afgeschaft. In de richting van Ingelmunster bleef goederenverkeer mogelijk tot 1972. In 1962 wordt de verbinding Wielsbeke - Sint-Eloois-Vijve reeds gededemonteerd, de spoorlijn wordt definitief opgebroken in 1974. Op de oude spoorwegbedding loopt sinds het einde van de 20ste eeuw het tracé van de Expresweg N382. Om de scheepvaart te vergemakkelijken wordt in de jaren 1970 de oorspronkelijke rivierloop van de Leie gewijzigd en vervangen door een gekanaliseerde waterweg. In de vlasverwerking wordt in het begin van de 20ste eeuw gezocht naar een kunstmatige rootwijze, die de vlassers minder afhankelijk zou maken van het klimaat en de gebondenheid aan de Leie. Dit voornamelijk door de gebroeders Vansteenkiste uit Wevelgem, die vanaf 1905 het warmwaterroten in betonnen bakken perfectioneerden. Vanaf 1925 wordt in de streek meer en meer overgeschakeld van het Leieroten op warmwaterroten, wat de karakteristieke vlasfabrieken doet ontstaan. Wanneer het Leieroten in 1943 omwille van de hindering voor de scheepvaart en de sterke vervuiling verboden wordt, is de omschakeling totaal. Na de Eerste Wereldoorlog mechaniseren de gebroeders Vansteenkiste ook het zwingelproces door het ontwikkelen van de zwingelturbine die de oudere zwingelmolens of stermolens verving. Een vlasfabriek bestaat meestal uit een roterij met verwarmingsinstallatie en zwingelarij. Een rootput of -kamer is opgebouwd uit gewapend beton die kan worden afgesloten door een zware metalen deur met rubberdichting. Het afgewerkte vlas wordt gekocht door botekopers, die het vlas selecteren en in eigen magazijnen opslaan om door te verkopen aan de verzenders (commissionairs) die het vlas tot bij de spinnerijen brachten. Uit een studie van 1941 met betrekking tot de vlasbereidingsnijverheid in Vlaanderen blijkt dat de gemeente 371 zwingelmolens, 16 zwingelturbines en 17 warmwaterroterijen met een totaal van 99 rootkamers telt, met een tewerkstelling van twee strovlasverhandelaars, twee strovlascommissionairs (facteurs), 11 vlasnijveraars (bezit zwingelturbine + warmwaterroterij), 22 vlasfabrikanten, 61 vlasverwerkers, één botekoper (opmaker van gezwingeld vlas), één krottenverhandelaar, één vlaskafzuiveraar, één lijnzaadzuiveraar. Van de vlasnijveraars en -fabrikanten zijn zes warmwaterroterij-exploitant en drie zwingelturbine-exploitant. In totaal zijn 588 arbeiders tewerkgesteld in de vlasvezelbereidingssector. In het midden van de jaren 1950 kent de vlasindustrie een echte bloeiperiode, waarbij Wielsbeke de belangrijkste vlaggemeente

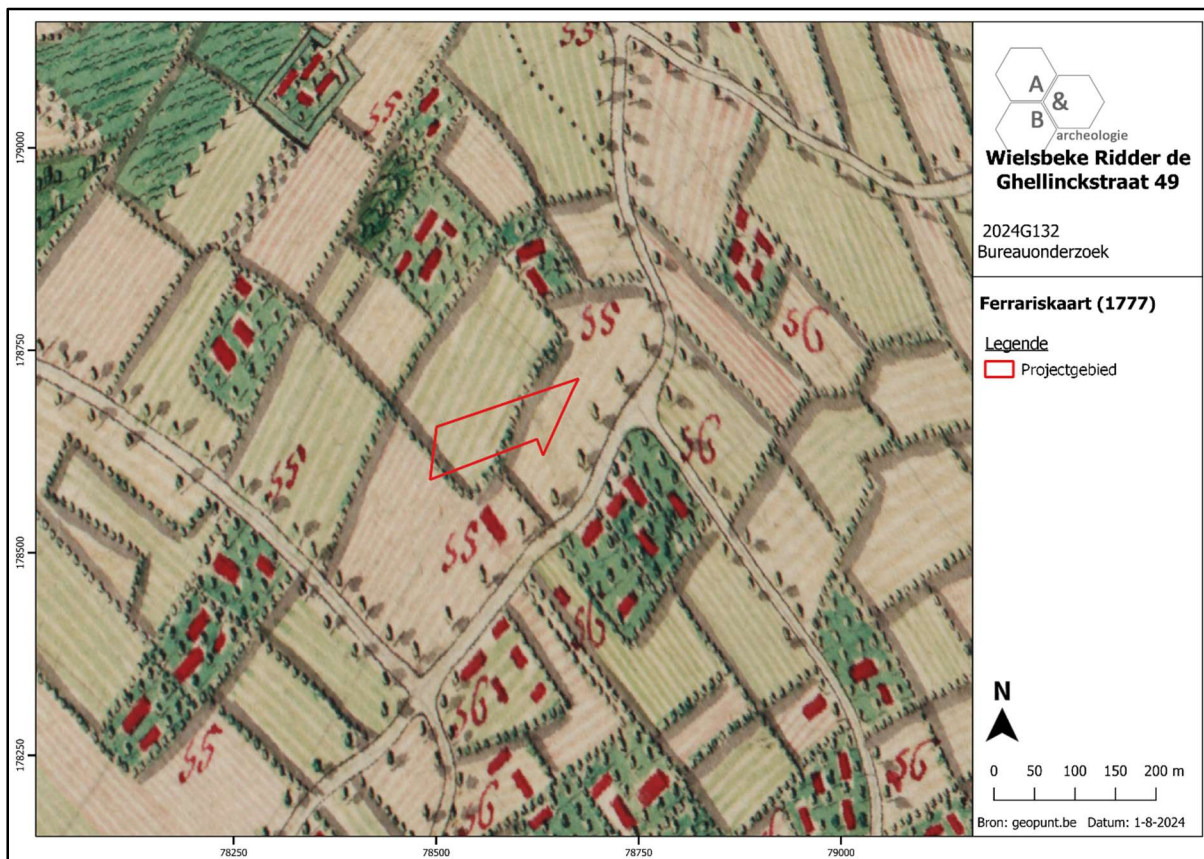
van het land werd. Op zijn hoogtepunt werd 46 miljoen kg strovlas verwerkt. Vele vlasuitbatingen groeiden uit tot echte fabrieken. De crisis van de jaren 1960 leidt tot nieuw initiatieven en reconversie: de productie van vlasspaanplaten en opstart van weverijen voor tapijten en meubelstoffen. Het eerste bedrijf van spaanderplaten wordt gesticht door de gebroeders Lauwers. Op basis van lemen, het houtachtige afval van de vlasstengel (later vervangen door hout), worden platen gemaakt. In 1962 kende de gemeente volgens literatuur nog 83 vlasfabrieken en 26 kunstmatige roterijen met een totaal van 157 rootputten. Thans is Wielsbeke uitgegroeid tot één van de belangrijkste centra voor spaanderplaten ter wereld. Firma's als Unilin, Super Span, Fibrolin, Bospan en Linopan (vele intussen reeds gefusioneerd of gewijzigd van naam), zijn alle gegroeid uit vlasvezelbereidingsbedrijven. Daarnaast is er in de tweede helft van de 20ste eeuw bloeiende tapijtindustrie: Balta en Beaulieu-groep, Somtex. Ook andere industrie gaat zich er vestigen, bijvoorbeeld Isolava (gipsplaat). Tijdens de tweede helft van de 20ste eeuw worden grote delen van Wielsbeke verkaveld. In 1969 wordt de sociale woonwijk "De Vlasblomme" aangelegd ten zuiden van het nieuwe dorpscentrum. In de jaren 1970 worden grote delen van het kasteelpark verkaveld en bebouwd. In 1986 wordt de verkaveling Dumobil gerealiseerd, de nieuwe straten krijgen een naamgeving verwijzend naar vogelsoorten. In 1990 wordt de historische hoeve "'t Goed ter Triest" in de Waterstraat gesloopt, om plaats te maken voor een nieuwe verkaveling die zich aan de oostzijde van het dorp uitstrekt. In 1992 worden zes nieuwe straten benoemd met bloemennamen: Dahliastraat, etc. Ook in 1996 wordt een nieuwe wijk aangelegd. Ca. 2006 wordt het gebied op de hoek van de Lobeekstraat en de Stationstraat verkaveld. In 2000 wordt een grenscorrectie toegepast tussen Wielsbeke en Waregem. Ten gevolge van een kanalisatie van de Leie in de tweede helft van de jaren 1970 en het begin van de jaren 1980 kwamen immers bewoners van beide fusiegemeentes geïsoleerd te liggen in een zestal enclaves. Algemeen wordt de loop van de gekanaliseerde Leie als nieuwe gemeentegrens genomen, behoudens enkele uitzonderingen te Ooigem en te Sint-Baafs-Vijve.

- **Algemeen**

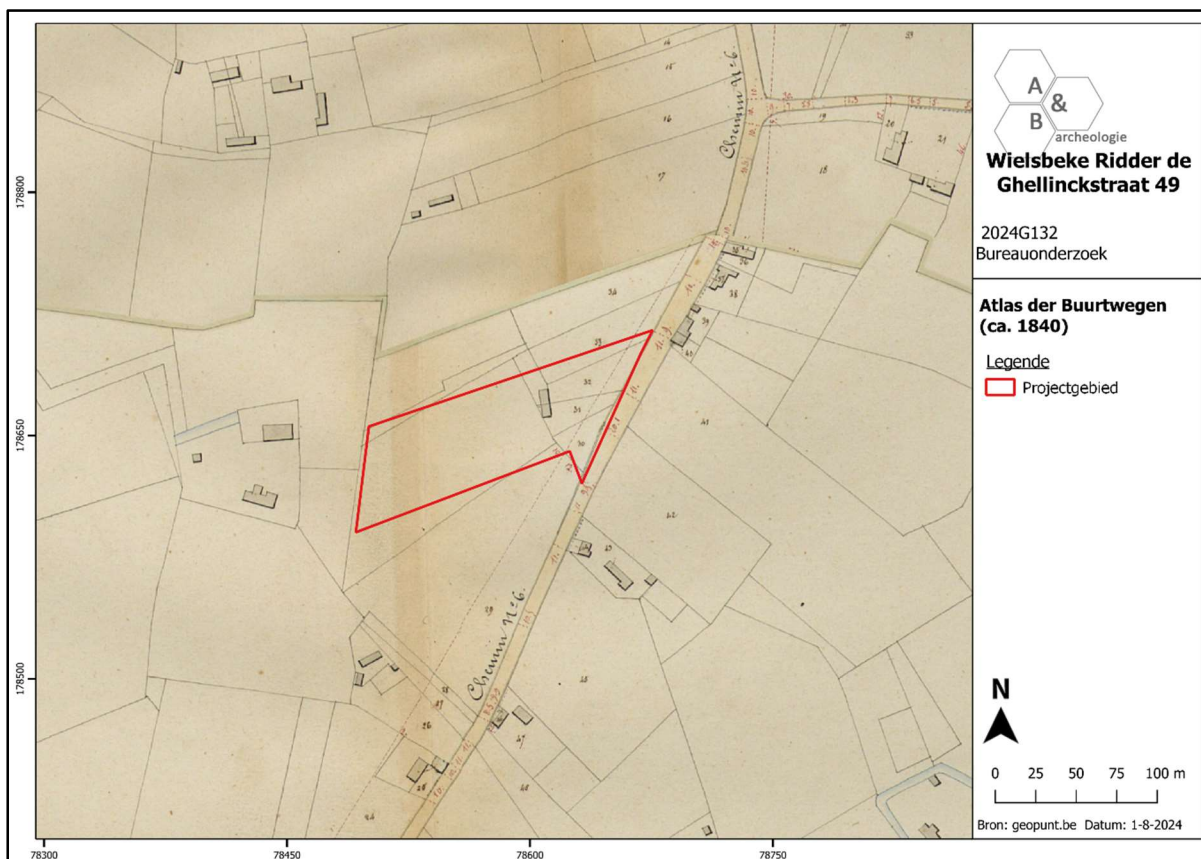
Concrete informatie over het plangebied kan afgeleid worden uit cartografische bronnen. De oudste betrouwbare bron die kon geraadpleegd worden is de Ferrariskaart uit ca. 1777. Het plangebied bevindt zich tussen de dorpskernen van Wielsbeke en Oostrozebeke in een uitgestrekt landbouwgebied met verspreide bewoning. Op de detailkaart dient het plangebied iets naar het oosten opgeschoven te worden. De Ridder de Ghellinckstraat is hierop reeds aanwezig. Het plangebied zelf is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond. Op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) is het terrein bebouwd, centraal oostelijk bevindt zich een gebouvvolume. Een gelijkaardige situatie is te zien op de daaropvolgende kaarten uit midden 19de eeuw (Poppkaart, Vandermaelenkaart) en de topografische kaarten uit tweede helft 19de eeuw. Op de luchtfoto van 1971 is de bebouwing vervangen door een grote stalling of schuur en een woning aan de straatzijde. De rest van het plangebied is in gebruik als landbouwgrond. In 2021 wordt deze bebouwing afgebroken en komt het volledige plangebied in gebruik als landbouwgrond.

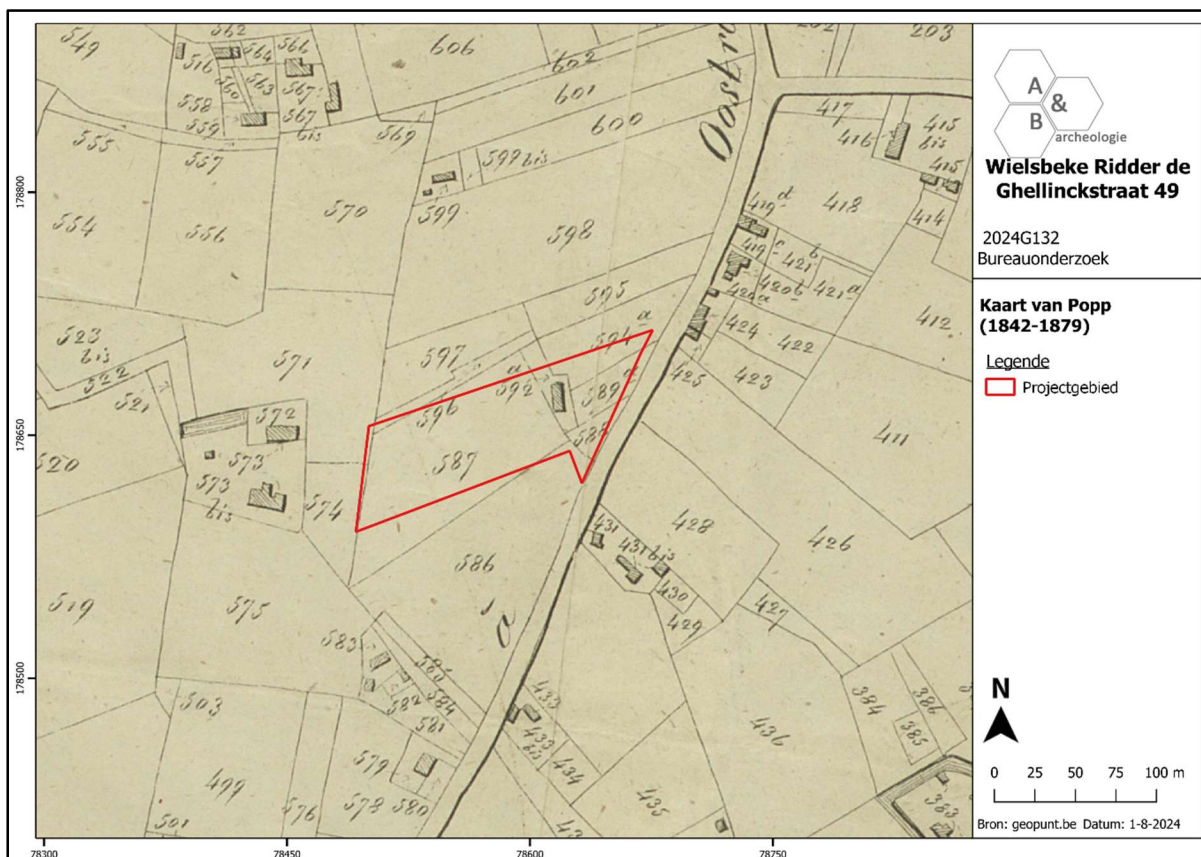
Figuur 17 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied ((bron: geopunt.be).

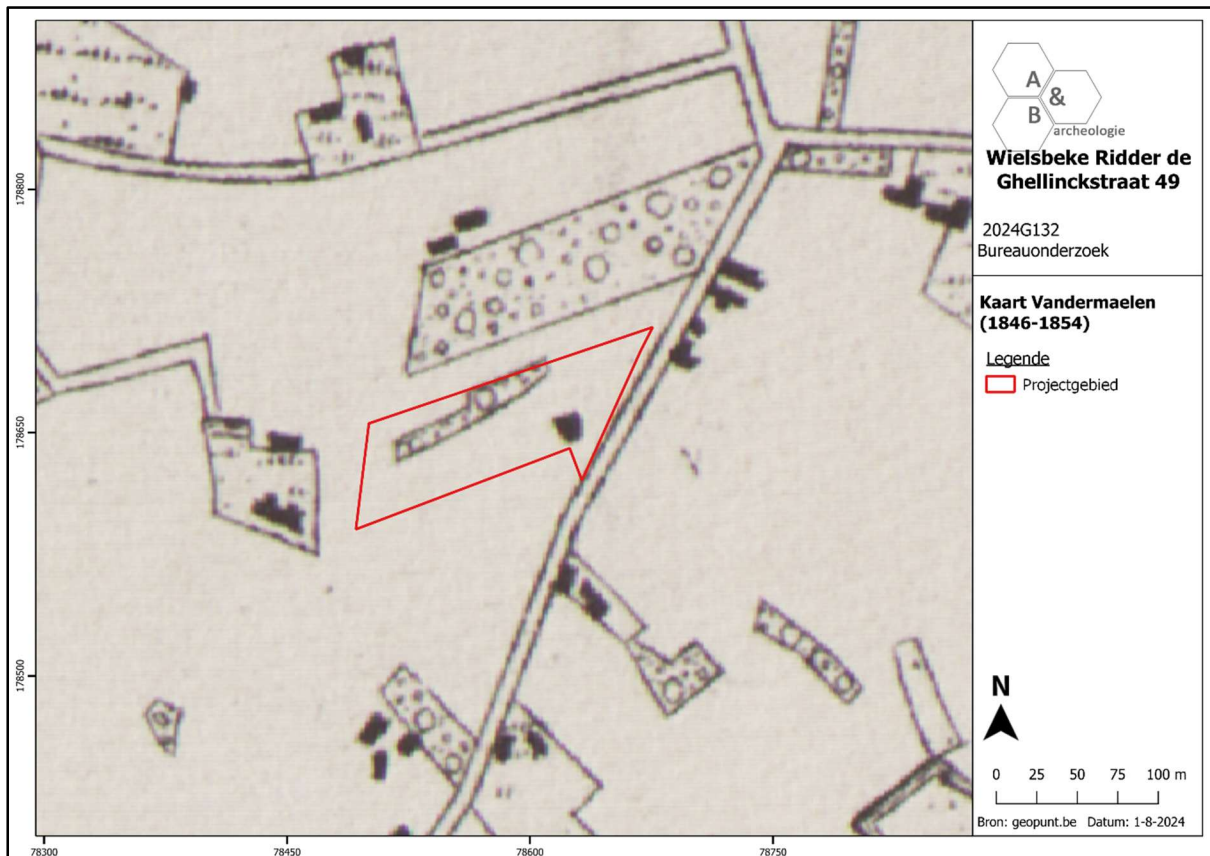
Figuur 18 Detailuitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

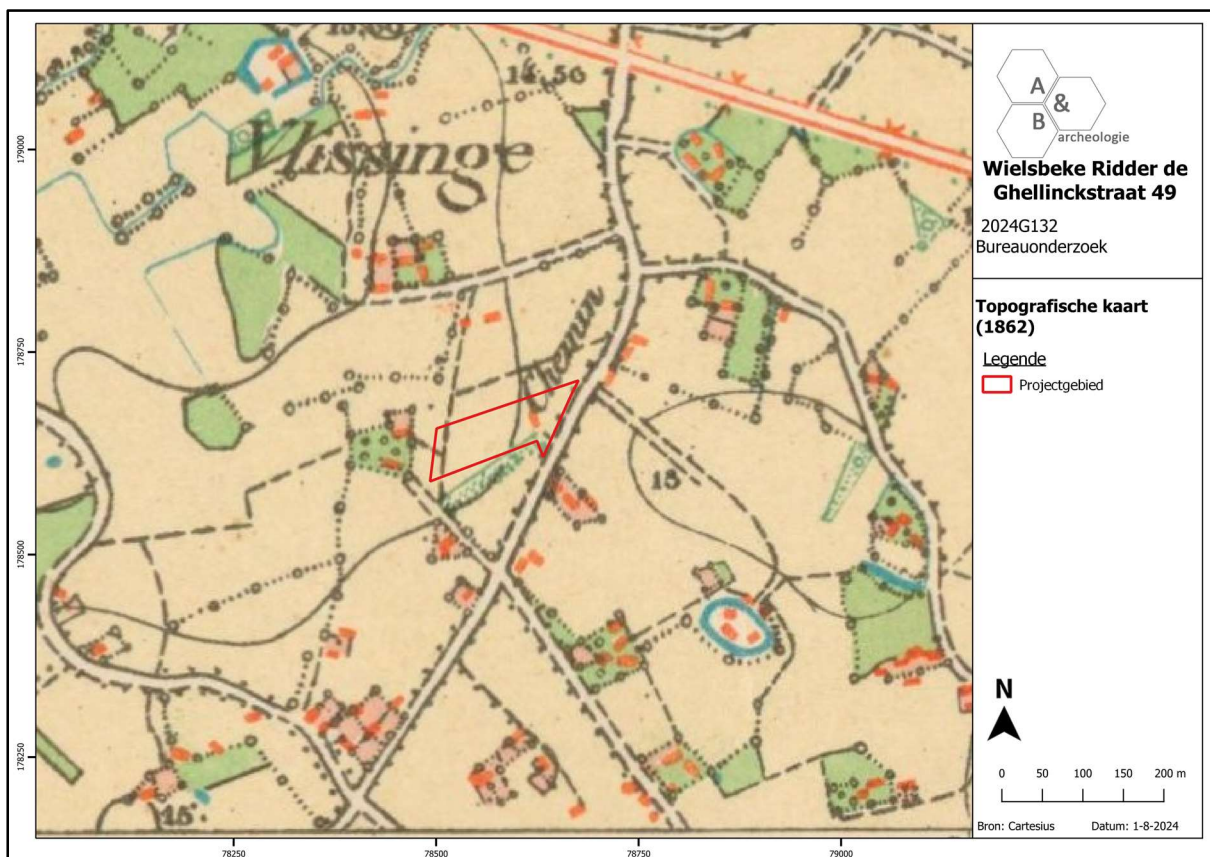
Figuur 19 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

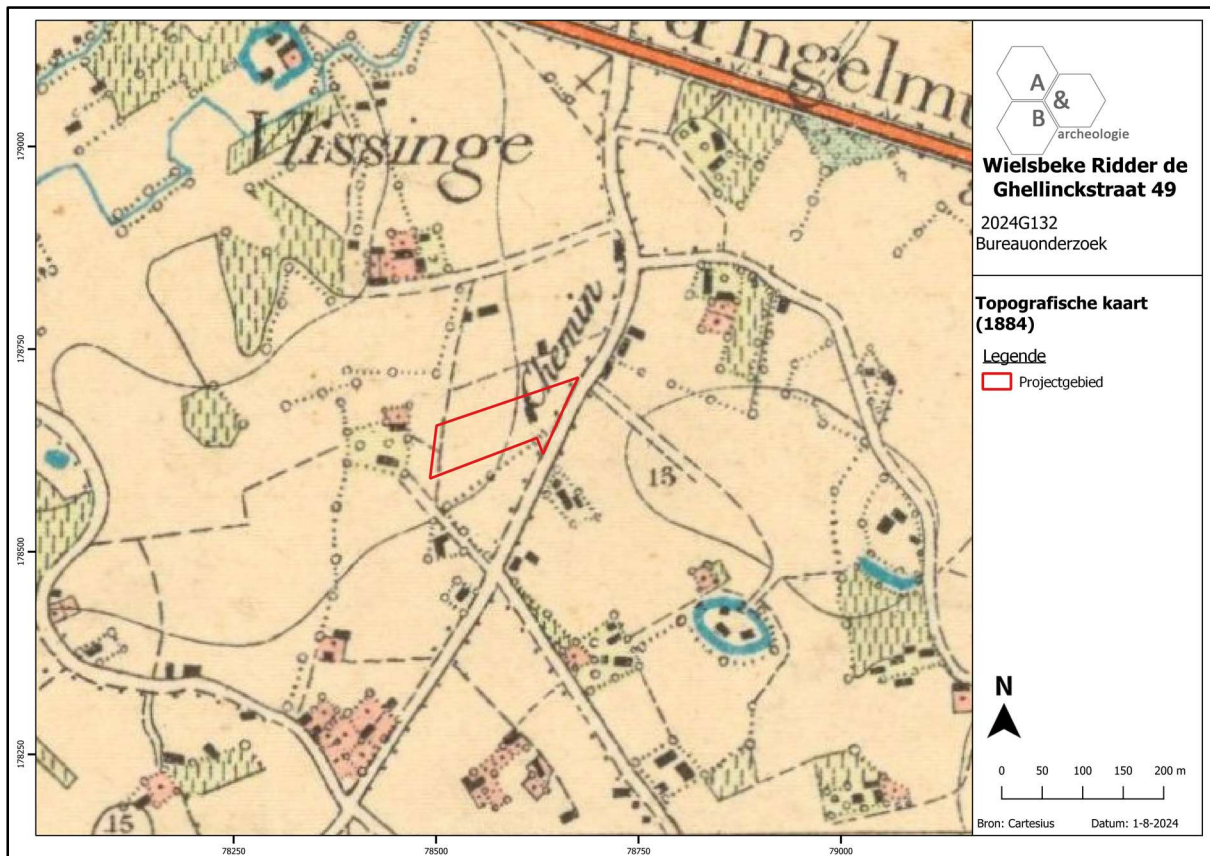
Figuur 20 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be).

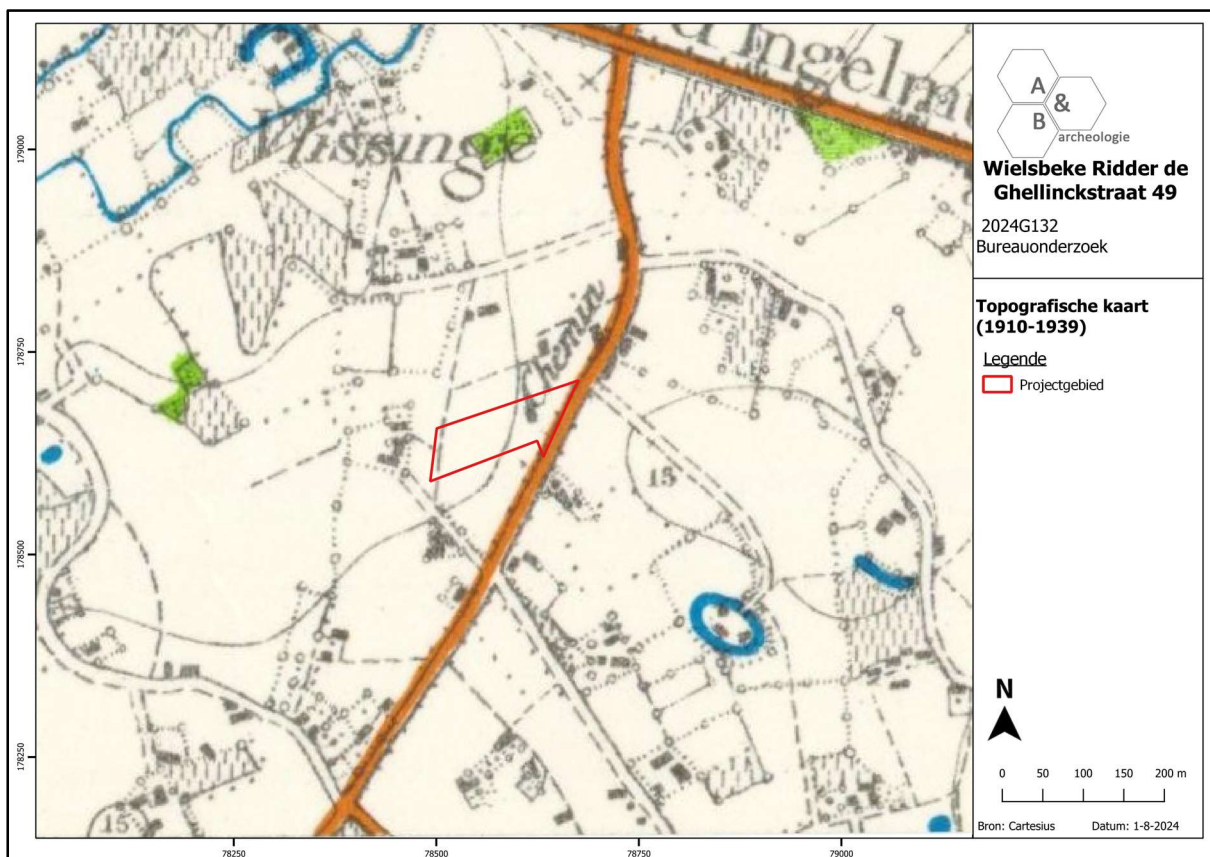
Figuur 21 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).

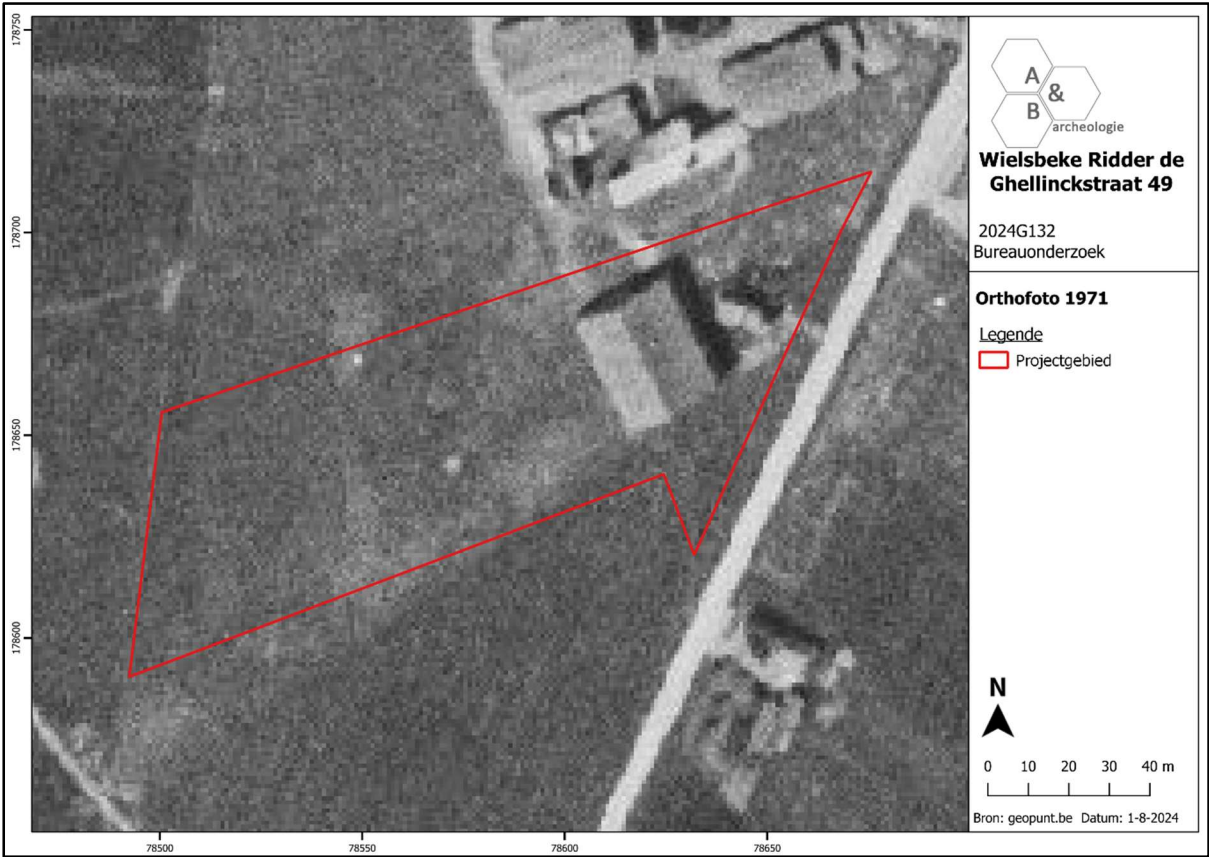
Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 (bron: cartesius.be en NGI).

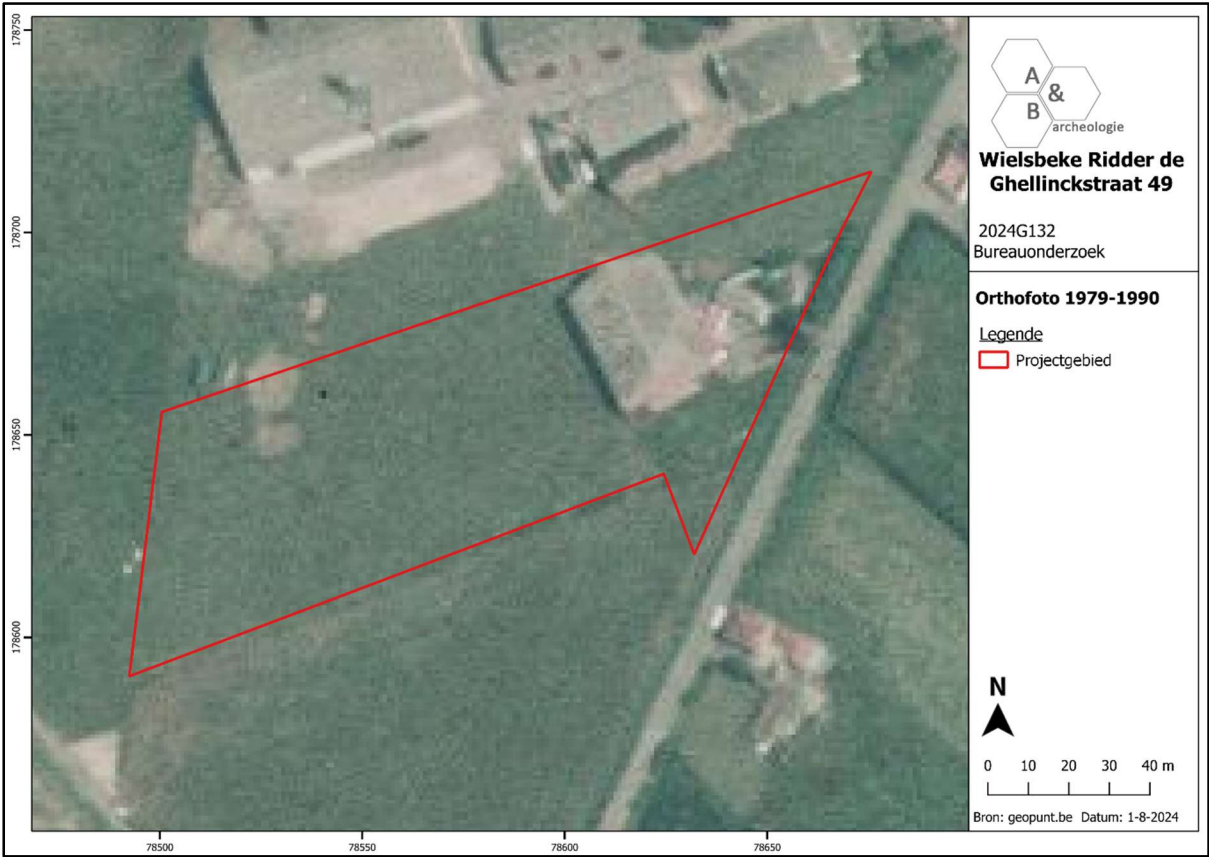
Figuur 23 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883-1884 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 24 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910-1939/1949 (bron: cartesius.be en NGI).

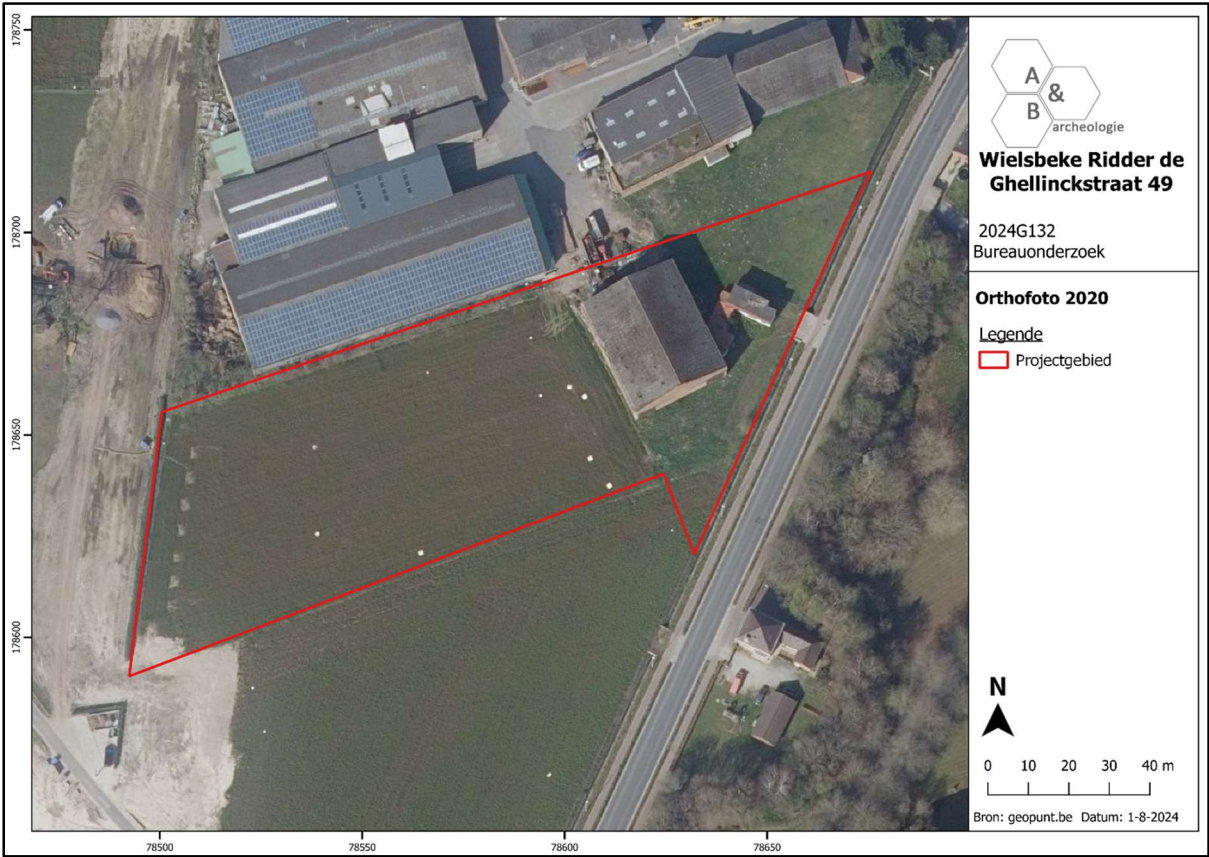
Figuur 25 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

Figuur 28 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2020 (bron: geopunt.be).

Figuur 29 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2021 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering

In een straal van 1 kilometer rond het plangebied worden op de CAI (Centrale Archeologische Inventaris) een aantal archeologische sites aangeduid waarvan de meeste te groeperen zijn in 2 clusters: een noordoostelijke cluster ter hoogte van bedrijventerrein zone 10, Dries en een zuidwestelijke cluster ter hoogte van bedrijventerrein zone 9, Gavers.

Noordoostelijke cluster

- CAI Locatie 988244, ten noordoosten van het plangebied. Bij een proefsleuvenonderzoek kwamen 33 archeologische sporen aan het licht, waarvan het merendeel als gracht of greppel te omschrijven is. Een deel van de aangetroffen grachten en greppels komt overeen met de perceelsgrenzen die worden aangegeven op de Atlas der Buurtwegen en zijn aldus te dateren in de 19de eeuw. Ook de overige grachten en greppels lijken een veeleer beperkte ouderdom te kennen. Verder werden binnen het plangebied twee mogelijke kuilen met onbepaalde functie en datering en een drietal bomputten teruggevonden. Het meest relevant is echter de vondst van vijf houtskoolmeilers. Deze kennen alle een rechthoekige vorm en zijn tussen de 1,9 bij 1,2m en 3,3m bij 1,5m groot. Geen van de meilers bevatte vondstmateriaal, waardoor de datering vooralsnog onzeker is. Houtskoolmeilers zijn echter gekende archeologische fenomenen die voornamelijk in de Romeinse periode tot volle middeleeuwen geplaatst kunnen worden. Het zijn kuilen die gebruikt werden voor de productie van houtskool, waardoor verondersteld kan worden dat ze voorkwamen in een bosrijke omgeving, in de directe nabijheid van de benodigde grondstof: hout. Er werd geen vervolgonderzoek geadviseerd.
- CAI Locatie 983413, 217718: ten noordoosten van het plangebied. Een proefsleuvenonderzoek waarbij voornamelijk sporen uit de nieuwe en nieuwste tijd werden aangesneden. In het zuiden van het terrein werd een vierpalige spieker aangetroffen die een datering in de ijzertijd of Romeinse periode kent.
- CAI Locatie 984414: omwalde site. Bij een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem aan de hand van proefsleuven werden geen archeologische sporen of vondsten aangetroffen. De onderzochte oppervlakte was voor een groot deel verstoord door de recente afbraak van bebouwing.
- CAI 987967: lijntracé langs de Rijksweg; waar bij een boor- en proefsleuvenonderzoek geen relevante archeologische sites vastgesteld.
- CAI Locatie 224287: proefsleuvenonderzoek waarbij voornamelijk sporen uit de nieuwste tijd (perceelsgrachten) werden aangetroffen, naast één houtskoolmeiler uit de Romeinse periode.

Zuidwestelijke cluster

- CAI Locatie 988471: bij een proefsleuvenonderzoek werd één brandrestengraf aangetroffen, dat verder een geïsoleerd spoor lijkt. Het kan vermoedelijk wel worden gelinkt aan de opgraving ten noorden van het plangebied, waardoor er nog kennisvermeerdering bestaat in het afdoend dateren van dit spoor. Het kon immers slechts zeer relatief worden gedateerd op basis van het aangetroffen handgevormd aardewerk. Aangezien er naast het

brandrestengraf enkel greppels, grachten, wat kuilen en een vermoedelijke paalkuil werden aangetroffen en er geen verdere duidelijke sporen van bewoning, werd het kennispotentieel van het plangebied eerder laag ingeschat.

- CAI Locatie 222434, 226978 en 983363: bij een opgraving werden hier sporen aangetroffen uit verschillende periodes. Het betreft een kringgreppel waarvan de datering onduidelijk is gebleken, nl. vanaf het neolithicum. Nabij de kringgreppel is een brandrestengraf aangesneden dat in de midden bronstijd B (1500-1100 v. Chr.) gesitueerd kan worden; zowel het natuurwetenschappelijk onderzoek als het aardewerk tonen dit aan. Mogelijk kunnen beide structuren aan eenzelfde periode gelinkt worden. Uit de Romeinse tijd zijn wat meer sporen aangesneden, het betreft enerzijds 2 brandrestengraven en 2 houtskoolmeilers. Deze sporen komen centraal in het plangebied voor, min of meer op een oost-west as. Eén van de brandrestengraven heeft een datering opgeleverd van 1885 ± 30 BP – gekalibreerde datering van 60-220 na Chr. en één van de houtskoolmeilers van 1930 ± 30 BP – gekalibreerde datering van 4-131 na Chr. Op de kaart van Popp kunnen verschillende aangesneden grachten geïnterpreteerd worden als perceelsgrachten, hoewel een oude voorloper op deze locaties niet ondenkbaar kan zijn. De enige aangesneden waterhoudende structuur kan aan de hand van spooroversnijdingen ruim gesitueerd worden. De waterkuil oversnijdt grachtsegment S2010 die op zijn beurt een houtskoolmeiler oversnijdt (S2042). De waterkuil dateert bijgevolg tussen de Romeinse periode en de middeleeuwen. De overige aangetroffen sporen kunnen niet verder in tijd gesitueerd worden, door een gebrek aan vondsten enerzijds en spoorrelaties anderzijds. Gezien de talrijke paalkuilen en kuilen, is mogelijk een bewoningssite aanwezig in de regio, maar geen duidelijke bewoningsstructuren binnen de grenzen van het plangebied.
- CAI Locatie 982821: proefsleuvenonderzoek dat een quasi volledig verstoorde bodem aantoonde.
- CAI Locatie 224179: proefsleuvenonderzoek waarbij enkel sporen uit de nieuwe tot nieuwste tijd werden aangetroffen.

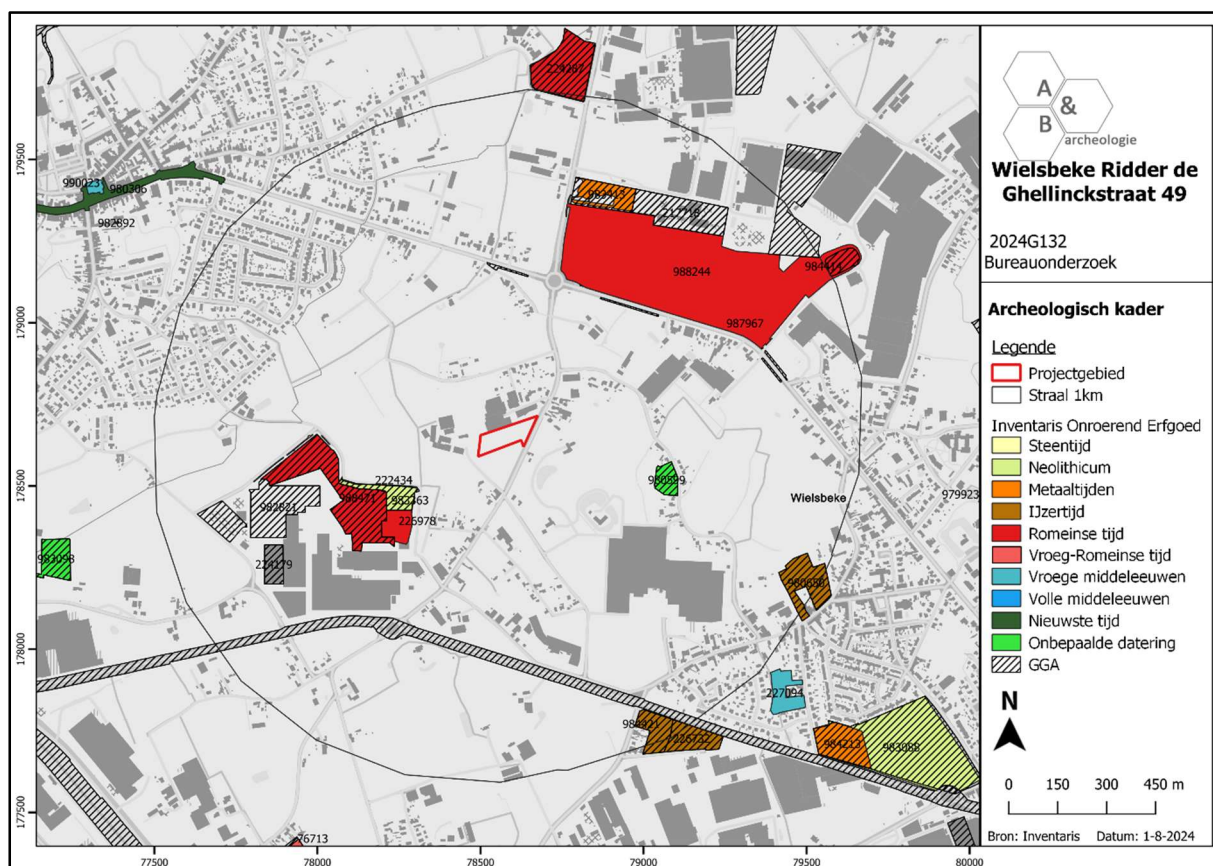
Overige

- CAI Locatie 980599: ten oosten van het plangebied. Proefsleuvenonderzoek waarbij verspreid over het projectgebied verschillende greppels werden teruggevonden. Het betrof o.a. een gracht met noordwest-zuidoostoriëntatie, en enkele andere greppels. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd 1 vondst gerecupereerd, een wandscherf in grijs gedraaid aardewerk.
- CAI Locatie 980650: Wielsbeke Molenstraat, ten zuidoosten van het plangebied. Ter hoogte van dit projectgebied werd landschappelijke boringen, verkennende archeologische boringen, een proefsleuvenonderzoek en ten slotte een vlakdekkende opgraving uitgevoerd. Tijdens het vlakdekkend vervolgonderzoek werd de aanwezigheid van 11 structuren vastgesteld: 2 hoofdgebouwen (waaronder een standgreppelgebouw), een bijgebouw, 7 spiekers en een ongedetermineerde structuur bestaande uit een afgeronde vierkante greppel met daarin een vierpalig gebouwtje. De weinige vondsten bestaan voornamelijk uit aardewerk dat wijst in de richting van de ijzertijd. De aangetroffen bouwtypes wijzen eveneens in die richting. In het algemeen kan dus gesproken worden over een rurale nederzetting bestaande uit hoofdgebouwen bijgebouwen, kuilen en afbakeningsgreppels

waarschijnlijk te dateren in de ijzertijd. Er zijn geen aanwijzingen voor funeraire aangelegenheden. Structuur 11 kan eventueel nog in de rituele sfeer zijn onder te brengen.

- CAI Locatie 227094: Wielsbeke de Maurissen, ten zuidoosten van het plangebied. In overeenstemming met de verwachting op basis van het vooronderzoek bracht de archeologische opgraving aan de Maurissenstraat te Wielsbeke sporen aan het licht van een vroegmiddeleeuws erf (ca. late 8ste – 10de eeuw), bestaande uit een bootvormig hoofdgebouw, 4 vierpostige bijgebouwen en een waterkuil. Daarnaast werd nog een groot aantal paalkuilen aangetroffen waarin geen duidelijke structuren herkend konden worden. Quasi alle sporen kunnen op basis van het aangetroffen vondstmateriaal en van de gelijkaardige oriëntatie en spoorvulling aan eenzelfde vroegmiddeleeuwse fase worden toegeschreven. Het vondstmateriaal bestaat hoofdzakelijk uit aardewerk. Zowel handgevormd aardewerk, al dan niet verschaald met chamotte, als grijs gedraaid aardewerk komt voor. Alle aangetroffen randfragmenten zijn afkomstig van kogelpotten. De sporen clusteren zich voornamelijk in het noordelijke en westelijke gedeelte van de opgravingszone. Vermoedelijk strekt het erf zich echter nog verder uit in deze windrichtingen. Na de opgave van de vroegmiddeleeuwse site raakte het terrein in gebruik als landbouwgrond. Het westelijke deel van het plangebied werd daarbij in een relatief recent verleden tot op zeer grote diepte vergraven, waardoor geen archeologische sporen meer bewaard zijn in dit deel van het terrein. Naast vroegmiddeleeuwse sporen werden nog twee sporen van recente datum en enkele sporen van natuurlijke oorsprong geregistreerd.
- CAI Locatie 984421 en 226732: Wielsbeke Houtvezelstraat, ten zuidoosten van het plangebied. Naar aanleiding van de geplande aanleg van een bedrijfsloods aan de Houtvezelstraat in Wielsbeke werd na het uitvoeren van een vooronderzoek met ingreep in de bodem besloten om over te gaan tot opgraving van het projectgebied. Zoals werd verwacht uit de resultaten van het proefsleuvenonderzoek werden nederzettingssporen aangetroffen dat aan de hand van het vondstenmateriaal en de uitgevoerde ¹⁴C-analyses vooral kan worden gedateerd in de ijzertijd, zowel de vroege als de late ijzertijd. Het gaat vooral om paalsporen. Uit deze paalsporen konden verschillende structuren worden herkend, waaronder enkele bijgebouwen. Buiten de sporen uit de metaaltijden werd er ook een brandrestengraf aangetroffen dat aan de hand van het vondstenmateriaal en de ¹⁴C-analyse in de Romeinse periode kon worden gedateerd. Twee brede grachten, één in het oosten en één in het westen van het onderzoeksgebied, konden aan de hand van het aangetroffen vondstenmateriaal worden gedateerd in de late middeleeuwen.

Samengevat werden in de ruime omgeving van het plangebied zowel ten noorden als ten zuidwesten en zuidoosten reeds sites aangetroffen die een datering kennen vanaf de metaaltijden over de Romeinse periode tot de vroege middeleeuwen. In de metaaltijden gaat het zowel om funeraire sites als sites met een functie als bewoning. De sites uit de Romeinse periode zijn onder te verdelen in sites met een funeraire functie, een bewoningsfunctie en artisanale sites (houtschoolmeilers die eerder beschouwd kunnen worden als off-site fenomenen). Uit de vroege middeleeuwen werd slechts één bewoningssite aangetroffen.

Figuur 30 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Het plangebied is te situeren ca. 1,3km ten noordwesten van de huidige dorpskern van Wielsbeke (de oorspronkelijke dorpskerk is meer dan 2km naar het zuidoosten gelegen), langs de noordwestelijke grens van de bebouwde zone van de gemeente. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 is het plangebied zich tussen de dorpskernen van Wielsbeke en Oostrozebeke te situeren, in een uitgestrekt landbouwgebied met verspreide bewoning. De Ridder de Ghellinckstraat is hierop reeds aanwezig. Het plangebied zelf is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond. Op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) is het terrein bebouwd, centraal oostelijk bevindt zich een gebouwvolume. Een gelijkaardige situatie is te zien op de daaropvolgende kaarten uit midden 19de eeuw (Poppkaart, Vandermaelenkaart) en de topografische kaarten uit tweede helft 19de eeuw. Op de luchtfoto van 1971 is de bebouwing vervangen door een grote stalling of schuur en een woning aan de straatzijde. De rest van het plangebied is in gebruik als landbouwgrond. In 2021 wordt deze bebouwing afgebroken en komt het volledige plangebied in gebruik als landbouwgrond.

- Op het digitale hoogtemodel is te zien dat het plangebied zich bevindt tussen de valleien van de Mandel (noorden) en de Leie (zuiden en oosten). Het gebied ertussen is vrij vlak te noemen, zonder uitgesproken hoogtes of heuvelruggen. Op het detail van het digitale hoogtemodel is te zien dat het plangebied zich ca. 1m hoger bevindt dan de omliggende terreinen ten oosten, zuiden en westen; de bebouwde gronden ten noorden zijn iets hoger gelegen. Deze verhoging op het terrein lijkt natuurlijk te zijn. Het maaiveld ter hoogte van het plangebied situeert zich op ca. +15,75m TAW, de zone langs de Ridder de Ghellinckstraat is iets lager gelegen, ca. +15,25m TAW. Volgens de bodemkaart komt in het grootste deel van het plangebied een droge tot matig natte lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont voor. Een kleine strook in het oosten wordt aangeduid als een matig droge lemig zandbodem zonder profiel, met sterke antropogene invloed.

- In de ruime omgeving van het plangebied werden zowel ten noorden als ten zuidwesten en zuidoosten reeds archeologische sites aangetroffen, die een datering kennen vanaf de metaaltijden over de Romeinse periode tot de vroege middeleeuwen. In de metaaltijden gaat het zowel om funeraire sites als sites met een functie als bewoning. De sites uit de Romeinse periode zijn onder te verdelen in sites met een funeraire functie, een bewoningsfunctie en artisanale sites (houtschoolmeilers die eerder beschouwd kunnen worden als off-site fenomenen). Uit de vroege middeleeuwen werd slechts één bewoningssite aangetroffen.

- Op basis van deze gegevens (de hogere ligging tussen de valleien van de Leie en de Mandel, de bodemkundige situatie, de gekende archeologische site in de omgeving, vermoedelijk weinig bodemverstoring) een eerder hoge archeologische verwachting worden toegekend. Dit betreft zowel sites met grondsporen, als in situ bewaarde steentijd artefactensites.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

Op het plangebied is de oprichting van een KMO-zone gepland. Centraal wordt een bouwblok van 23 aaneengesloten KMO-units voorzien, langs de grenzen zal een weg aangelegd worden in lusvorm die aansluit op de Ridder de Ghellinckstraat. Zowel aan de achterzijde van het bouwblok als langs de Ridder de Ghellinckstraat zijn meerdere wadi's voorzien. Daarnaast worden langs de grenzen van het terrein enkele groenzones voorzien. Er zullen aanzienlijke grondwerken plaatsvinden op het plangebied: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen en -voorzieningen en van de wegenis, funderingswerken, het optrekken van de KMO-units en de omgevingsaanleg. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. Er kan uitgegaan worden van een algemene bodemingreep (incl. archeologische buffer) van ca. 80 à 100cm diep, met plaatselijk diepere ingrepen voor de nutsvoorzieningen.

Het plangebied kent een verhoogde archeologische verwachting, maar op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De geplande werken zijn van die aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van deze regio, waarvan het archeologisch belang reeds werd aangetoond. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient in uitgesteld traject te gebeuren, aangezien het terrein momenteel nog niet vrij van gebruik is.

Bij de afweging voor een verder vooronderzoek worden alle gegevens van de bureaustudie geëvalueerd om zodoende een uitspraak te kunnen doen. In eerste instantie wordt gekeken naar de methodes met geen of het minste impact in de bodem. Deze onderzoeken vallen onder de noemer 'verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem' (landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek en veldkartering/metaaldetectie). Indien uit deze onderzoeken de afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd kan worden, dient men verder over te gaan tot een 'vooronderzoek met ingreep in de bodem' (verkenkend en waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten). In het geval een archeologische site aanwezig is, dient men eerst te proberen deze *in situ* te behouden. Indien dit niet mogelijk is, is een verdere opgraving noodzakelijk.

3.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

- Landschappelijk bodemonderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van boringen of profielputten. Met deze methode kan met een minimale impact in de bodem toch heel wat informatie verkregen worden. De methode wordt binnen de archeologie vooral aangewend om het bodemkundig potentieel na te gaan voor de aanwezigheid van goed bewaarde steentijdsites.

In dit geval is deze onderzoeksmethode noodzakelijk om uit te voeren. Er is een verhoogde kans op het aantreffen van *in situ* bewaarde steentijd artefactensites. Tegelijk kan de bodemopbouw van het plangebied meer in detail in kaart worden gebracht, alsook de eventuele verstoringsgraad. Het

voorstel voor het landschappelijk bodemonderzoek, door middel van boringen, wordt in het programma van maatregelen verder uitgewerkt en verduidelijkt.

- Geofysisch onderzoek

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Ook kent deze methode haar nut bij het opsporen van explosieven. Onder dit type onderzoek vallen verschillende opsporingstechnieken: magnetometrie, weerstandsmetingen, grondradar enz.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden.

- Veldkartering en metaaldetectie

Bij een veldkartering of oppervlakteprospectie wordt een visuele inspectie gedaan van het terreinoppervlak voor de aanwezigheid van archeologisch vondstmateriaal, zoals aardewerk of silexartefacten. Metaaldetectie betreft het opsporen van metalen voorwerpen door middel van een metaaldetector. De toplaag, ca. 20cm diep, wordt hierbij afgezocht door middel van parallelle looplijnen met of zonder een bepaalde tussenafstand.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden. Wel dient tijdens het proefsleuvenonderzoek (zie verder) een metaaldetector ingezet worden ter controle van de aangelegde sleuven en de grondhopen.

3.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem

- Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel om archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Via de boringen kunnen begraven niveaus teruggevonden worden waarin zich bv. *in situ* steentijdartefacten kunnen bevinden. De boringen worden volgens een bepaald grid met optimale spreiding opgesteld.

In dit geval is deze onderzoeksmethode mogelijk van toepassing als blijkt dat er tijdens de landschappelijke boringen vastgesteld wordt dat er mogelijk steentijdsites aanwezig kunnen zijn. De te volgen strategie en methodiek hangt bijgevolg af van de landschappelijke boorresultaten.

- Proefputten in functie van steentijd artefactensites

Het doel van proefputten in functie van steentijd artefactensites is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven.

In dit geval is deze onderzoeksmethode mogelijk van toepassing als blijkt dat er tijdens de landschappelijke boringen vastgesteld wordt dat er mogelijk steentijdsites aanwezig kunnen zijn. De te volgen strategie en methodiek hangt bijgevolg af van de landschappelijke boorresultaten.

- Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.

Gezien de aard van de site, de geplande werken en het archeologisch verwachtingspatroon is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk om archeologische sites met grondsporen op te sporen. Deze proefsleuven moeten aangelegd worden na het uitvoeren van de landschappelijke boringen (en na een eventueel archeologisch booronderzoek en/of steentijd proefputtenonderzoek). Het sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen worden voorgesteld in het programma van maatregelen.

3.5. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Het plangebied is te situeren ca. 1,3km ten noordwesten van de huidige dorpskern van Wielsbeke (de oorspronkelijke dorpskerk is meer dan 2km naar het zuidoosten gelegen), langs de noordwestelijke grens van de bebouwde zone van de gemeente. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 is het plangebied zich tussen de dorpskernen van Wielsbeke en Oostrozebeke te situeren, in een uitgestrekt landbouwgebied met verspreide bewoning. De Ridder de Ghellinckstraat is hierop reeds aanwezig. Het plangebied zelf is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond. Op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) is het terrein bebouwd, centraal oostelijk bevindt zich een gebouwwolume. Een gelijkaardige situatie is te zien op de daaropvolgende kaarten uit midden 19de eeuw (Poppkaart, Vandermaelenkaart) en de topografische kaarten uit tweede helft 19de eeuw. Op de luchtfoto van 1971 is de bebouwing vervangen door een grote stalling of schuur en een woning aan de straatzijde. De rest van het plangebied is in gebruik als landbouwgrond. In 2021 wordt deze bebouwing afgebroken en komt het volledige plangebied in gebruik als landbouwgrond. Grootschalige verstoringen lijken er niet te hebben plaatsgevonden op het terrein. Er gebeurde nog geen archeologisch onderzoek op het plangebied.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Zie hierboven.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Neen.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

Op het plangebied is de oprichting van een KMO-zone gepland. Centraal wordt een bouwblok van 23 aaneengesloten KMO-units voorzien, langs de grenzen zal een weg aangelegd worden in lusvorm die aansluit op de Ridder de Ghellinckstraat. Zowel aan de achterzijde van het bouwblok als langs de Ridder de Ghellinckstraat zijn meerdere wadi's voorzien. Daarnaast worden langs de grenzen van het terrein enkele groenzones voorzien. Er zullen aanzienlijke grondwerken plaatsvinden op het plangebied: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen en -voorzieningen en van de wegenis, funderingswerken, het optrekken van de KMO-units en de omgevingsaanleg. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. Er kan uitgegaan worden van een algemene bodemingreep (incl. archeologische buffer) van ca. 80 à 100cm diep, met plaatselijk diepere ingrepen voor de nutsvoorzieningen.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan niet vastgesteld worden op basis van het bureauonderzoek. De kans op het aantreffen van een archeologische site met grondsporen is echter niet uit te sluiten.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

In eerste instantie dient een landschappelijk booronderzoek te gebeuren, waarbij verspreid over de onderzoekszone een aantal boringen worden uitgevoerd. Indien bij dit onderzoek blijkt dat archeologische niveaus met potentieel voor steentijdsites bewaard zijn op een deel van of over het volledige terrein, dient een verder verkennend archeologisch booronderzoek te gebeuren. Deze onderzoeksvorm valt onder 'verder vooronderzoek met ingreep in de bodem' en bestaat uit boringen, geplaatst volgens een boorpuntenraster met parallelle raaien die 10m uit elkaar liggen en waarbij de boorpynten op de raai 12m uit elkaar liggen. De keuze voor het boorgrid is gebaseerd op de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek. Het opgeboorde residu dient uitgezeefd en gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van silexartefacten en andere indicatoren voor menselijke aanwezigheid. Op de locatie waar er *in situ* steentijdartefacten worden aangetroffen, dient ofwel een verder vooronderzoek gericht op steentijd te gebeuren om de site beter te kunnen afbakenen (door middel van een waarderend archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek in functie van steentijd artefactensites), ofwel kan meteen overgegaan worden naar een opgraving indien er voldoende gegevens voorhanden zijn voor het opmaken van een programma van maatregelen hiervoor.

De tweede fase bestaat uit een proefsleuvenonderzoek en kan volgen na het landschappelijk booronderzoek indien de resultaten van dit onderzoek negatief zijn (= geen potentieel voor steentijd). Indien er bij de landschappelijke boringen wordt vastgesteld dat het archeologisch niveau

verstoord is op bepaalde delen van het plangebied, dan dienen in deze zone geen proefsleuven aangelegd te worden. Bij het proefsleuvenonderzoek worden parallelle proefsleuven aangelegd om het archeologisch potentieel voor sites met grondsporen in kaart te brengen: Zijn er archeologische sporen aanwezig? Behoren deze tot één of meerdere periodes? Daarnaast is het ook belangrijk om de verstoringsgraad in kaart te brengen: Zijn de sporen goed bewaard? Kunnen er verstoringszones afgebakend worden? Afsluitend is het belangrijk om alle gegevens samen te beschouwen om zodoende een uitspraak te kunnen doen over het potentieel van het terrein. Hierbij wordt afgewogen of verder onderzoek nodig is in de vorm van een opgraving, over een deel van of over het volledige terrein, of kan er overgegaan worden tot een vrijgave bij afwezigheid van archeologische sporen. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen te Wielsbeke Ridder de Ghellinckstraat 49 (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingrepen groter zijn dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein is ca. 9873m² groot en heeft een quasi rechthoekige vorm. Ten oosten sluit het aan op de Ridder de Ghellinckstraat, ten noorden is een landbouwbedrijf aanwezig. Ten westen en zuiden bevinden zich landbouwgronden. Het projectgebied kent een invulling als landbouwgrond, opgedeeld in verschillende percelen, en is momenteel onbebouwd. Tot 2021 was centraal oostelijk een woning gelegen langs de straatzijde met achteraan een stalling of schuur..

Het plangebied is te situeren ca. 1,3km ten noordwesten van de huidige dorpskern van Wielsbeke (de oorspronkelijke dorpskerk is meer dan 2km naar het zuidoosten gelegen), langs de noordwestelijke grens van de bebouwde zone van de gemeente. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 is het plangebied zich tussen de dorpskernen van Wielsbeke en Oostrozebeke te situeren, in een uitgestrekt landbouwgebied met verspreide bewoning. De Ridder de Ghellinckstraat is hierop reeds aanwezig. Het plangebied zelf is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond. Op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) is het terrein bebouwd, centraal oostelijk bevindt zich een gebouwvolume. Een gelijkaardige situatie is te zien op de daaropvolgende kaarten uit midden 19de eeuw (Poppkaart, Vandermaelenkaart) en de topografische kaarten uit tweede helft 19de eeuw. Op de luchtfoto van 1971 is de bebouwing vervangen door een grote stalling of schuur en een woning aan de straatzijde. De rest van het plangebied is in gebruik als landbouwgrond. In 2021 wordt deze bebouwing afgebroken en komt het volledige plangebied in gebruik als landbouwgrond.

Op het digitale hoogtemodel is te zien dat het plangebied zich bevindt tussen de valleien van de Mandel (noorden) en de Leie (zuiden en oosten). Het gebied ertussen is vrij vlak te noemen, zonder uitgesproken hoogtes of heuvelruggen. Op het detail van het digitale hoogtemodel is te zien dat het plangebied zich ca. 1m hoger bevindt dan de omliggende terreinen ten oosten, zuiden en westen; de bebouwde gronden ten noorden zijn iets hoger gelegen. Deze verhoging op het terrein lijkt natuurlijk te zijn. Het maaiveld ter hoogte van het plangebied situeert zich op ca. +15,75m TAW, de zone langs de Ridder de Ghellinckstraat is iets lager gelegen, ca. +15,25m TAW. Volgens de bodemkaart komt in het grootste deel van het plangebied een droge tot matig natte lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont voor. Een kleine strook in het oosten wordt aangeduid als een matig droge lemig zandbodem zonder profiel, met sterke antropogene invloed.

In de ruime omgeving van het plangebied werden zowel ten noorden als ten zuidwesten en zuidoosten reeds archeologische sites aangetroffen, die een datering kennen vanaf de metaaltijden over de Romeinse periode tot de vroege middeleeuwen. In de metaaltijden gaat het zowel om funeraire sites als sites met een functie als bewoning. De sites uit de Romeinse periode zijn onder te verdelen in sites met een funeraire functie, een bewoningsfunctie en artisanale sites

(houtschoolmeilers die eerder beschouwd kunnen worden als off-site fenomenen). Uit de vroege middeleeuwen werd slechts één bewoningssite aangetroffen.

Op basis van deze gegevens (de hogere ligging tussen de valleien van de Leie en de Mandel, de bodemkundige situatie, de gekende archeologische site in de omgeving, vermoedelijk weinig bodemverstoring) een eerder hoge archeologische verwachting worden toegekend. Dit betreft zowel sites met grondsporen, als in situ bewaarde steentijd artefactensites.

Op het plangebied is de oprichting van een KMO-zone gepland. Centraal wordt een bouwblok van 23 aaneengesloten KMO-units voorzien, langs de grenzen zal een weg aangelegd worden in lusvorm die aansluit op de Ridder de Ghellinckstraat. Zowel aan de achterzijde van het bouwblok als langs de Ridder de Ghellinckstraat zijn meerdere wadi's voorzien. Daarnaast worden langs de grenzen van het terrein enkele groenzones voorzien. Er zullen aanzienlijke grondwerken plaatsvinden op het plangebied: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen en -voorzieningen en van de wegenis, funderingswerken, het optrekken van de KMO-units en de omgevingsaanleg. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. Er kan uitgegaan worden van een algemene bodemingreep (incl. archeologische buffer) van ca. 80 à 100cm diep, met plaatselijk diepere ingrepen voor de nutsvoorzieningen.

Het plangebied kent een verhoogde archeologische verwachting, maar op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De geplande werken zijn van die aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van deze regio, waarvan het archeologisch belang reeds werd aangetoond. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient in uitgesteld traject te gebeuren, aangezien het terrein momenteel nog niet vrij van gebruik is.

Het verder vooronderzoek bestaat enerzijds uit een landschappelijk booronderzoek (eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek gericht op steentijd), en anderzijds uit een proefsleuvenonderzoek. Het proefsleuvenonderzoek dient niet/beperkter uitgevoerd te worden indien er bij de landschappelijke boringen een verstoring van het archeologisch niveau wordt vastgesteld op (delen van) het terrein. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

5. Bibliografie

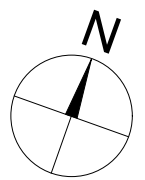
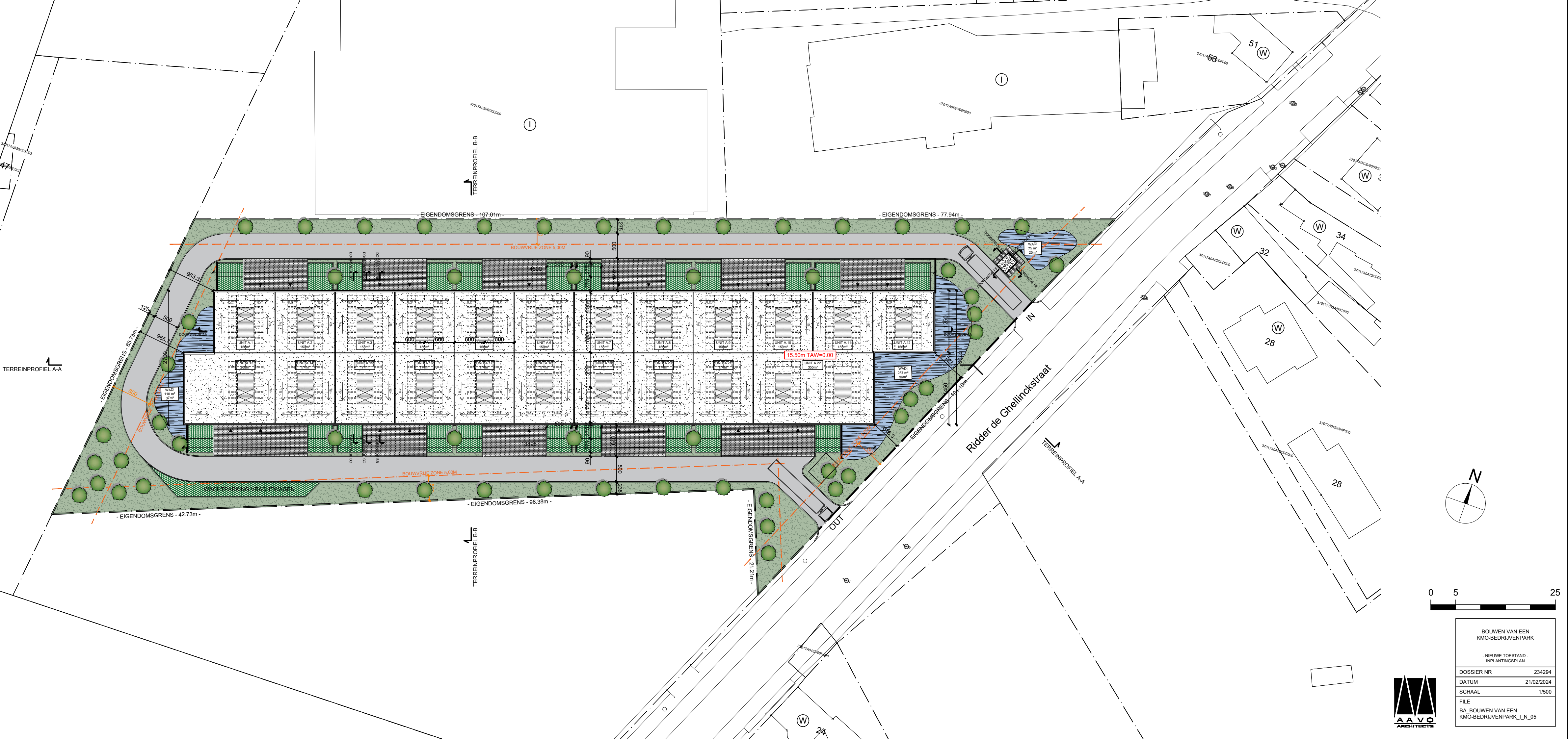
- <https://inventaris.onroenderfgoed.be>
- <https://cai.onroenderfgoed.be/>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <http://www.cartesius.be/CartesiumPortal/>
- <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>
- <http://www.ngi.be/topomapviewer/>
- <https://www.google.be/maps>

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2023 (bron: geopunt.be).....	7
Figuur 2 Beeld vanaf de Ridder de Ghellinckstraat op het projectgebied, langs de straatzijde is nog de stalling of schuur te zien (bron: https://www.google.com/maps).	8
Figuur 3 Beeld vanaf de Ridder de Ghellinckstraat op het projectgebied, met op de voorzijde de woning met stalling of schuur (bron: https://www.google.com/maps).	8
Figuur 4 Geplande werken geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be en initiatiefnemer).	9
Figuur 5 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).	10
Figuur 6 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	11
Figuur 7 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	12
Figuur 8 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).	12
Figuur 9 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)... ..	13
Figuur 10 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).	14
Figuur 11 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).	14
Figuur 12 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).	15
Figuur 13 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).	16
Figuur 14 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	17
Figuur 15 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	18
Figuur 16 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	18
Figuur 17 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied ((bron: geopunt.be).	24
Figuur 18 Detailuitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	24
Figuur 19 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).	25
Figuur 20 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be).	25
Figuur 21 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).	26
Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 (bron: cartesius.be en NGI).	26
Figuur 23 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883-1884 (bron: cartesius.be en NGI).	27
Figuur 24 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910-1939/1949 (bron: cartesius.be en NGI).	27
Figuur 25 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).....	28
Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).	28
Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).	29
Figuur 28 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2020 (bron: geopunt.be).....	29
Figuur 29 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2021 (bron: geopunt.be).....	30
Figuur 30 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).	34

Bijlage: Ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).

BOUWEN VAN EEN KMO-BEDRIJVENPARK	
- NIEUWE TOESTAND - INPLANTINGSPLAN	
DOSSIER NR	234294
DATUM	21/02/2024
SCHAAL	1/500
FILE BA_BOUWEN VAN EEN KMO-BEDRIJVENPARK_I_N_05	